

Udskriftsdato: 7. januar 2026

VEJ nr 9709 af 07/09/2023 (Gældende)

Vejledning om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: Social-, Bolig- og Ældremin., j.nr. 2023-1

Vejledning om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland

Indholdsfortegnelse

Afsnit 1: Døgnophold og anbringelser i Danmark efter den sociale lovgivning

Kapitel 1: Definitioner, anvendelsesområde og grundlæggende bestemmelser

Kapitel 2: Afgørelse om døgnophold eller anbringelse

Kapitel 3: Aftale mellem kommunerne og med et tilbud

Kapitel 4: Finansiering

Kapitel 5: Under døgnopholdet eller anbringelsen

Kapitel 6: Ændringer i indsatsen

Kapitel 7: Ophør af døgnopholdet eller anbringelsen

Afsnit 2: Døgnophold og anbringelser i Grønland efter den sociale lovgivning

Kapitel 8: Definitioner, anvendelsesområde og grundlæggende bestemmelser

Kapitel 9: Afgørelse om døgnophold eller anbringelse

Kapitel 10: Aftale mellem kommunerne og med et tilbud

Kapitel 11: Finansiering

Kapitel 12: Under døgnopholdet eller anbringelsen

Kapitel 13: Ændringer i indsatsen

Kapitel 14: Ophør af døgnopholdet eller anbringelsen

Afsnit 3: Anbringelser i Danmark på baggrund af en kriminalretlig dom

Kapitel 15: Definitioner, anvendelsesområde og grundlæggende bestemmelser

Kapitel 16: Orienteringspligt

Kapitel 17: Aftale om ydelser efter den sociale lovgivning

Kapitel 18: Finansiering

Kapitel 19: Under anbringelsen

Kapitel 20: Ændringer i ydelserne

Afsnit 4: Afgørelse af uenigheder

Indledning

I denne vejledning beskrives reglerne for døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland, når borgeren er visiteret til tilbuddet af myndighederne i det andet land. Reglerne herom fremgår af bekendtgørelse nr. 471 af 8. maj 2023 om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland (Grønlandsbekendtgørelsen), som er fastsat med hjemmel i § 196, stk. 2, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1089 af 16. august 2023, (serviceloven) og § 90, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 24. august 2023 (retssikkerhedsloven).

Grønlandsbekendtgørelsens afsnit 2 omhandler døgnophold og anbringelser efter den sociale lovgivning. Disse regler beskrives i denne vejlednings afsnit 1, for så vidt angår borgere med bopæl i Grønland, der visiteres til tilbud i Danmark, og i vejledningens afsnit 2 for så vidt angår borgere med bopæl i Danmark, der visiteres til tilbud i Grønland. Grønlandsbekendtgørelsens afsnit 3 omhandler ydelser efter den sociale lovgivning til borgere, der som følge af en kriminalretlig dom afsagt af en grønlandsk ret er anbragt i et tilbud i Danmark. Disse regler er beskrevet i vejledningens afsnit 3. Endelig beskrives i

vejledningens afsnit 4 reglerne om afgørelse af uenigheder som er fastsat i Grønlandsbekendtgørelsens afsnit 4.

Det er vigtigt at være opmærksom på, om der er sket ændringer af lovgivning og Ankestyrelsens praksis, eller om Ankestyrelsen har truffet nye afgørelser, der endnu ikke er afspejlet i vejledningen. Ankestyrelsens principmeddelelser findes på www.ast.dk.

Det er muligt at se, om der sket ændringer af lovgivningen, og om der er udarbejdet nye vejledninger på Retsinformations hjemmeside www.retsinformation.dk.

Det er som udgangspunkt kommunerne, der yder vejledning til borgerne vedrørende reglerne i serviceloven og retssikkerhedsloven.

Medarbejdere i kommunerne kan søge generel vejledning hos Social-, Bolig- og Ældreministeriet og Ankestyrelsen om praksis og om problemstillinger vedrørende serviceloven og retssikkerhedsloven.

Afsnit 1

Døgnophold og anbringelser i Danmark efter den sociale lovgivning

Kapitel 1

Definitioner, anvendelsesområde og grundlæggende bestemmelser

Det er efter § 2, stk. 1, i serviceloven en betingelse for at modtage hjælp og støtte efter loven, at borgeren opholder sig fysisk i Danmark. Der kan således ikke træffes afgørelse om hjælp og støtte, mens borgeren opholder sig i udlandet, herunder i Grønland. Det følger endvidere af § 196, stk. 1, i serviceloven, at loven ikke finder anvendelse for Grønland.

Det følger dog af § 196, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven, at social- og boligministeren efter aftale med Grønlands Naalakkersuisut er bemyndiget til at fastsætte regler om visitation, betaling og refusion, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg samt besøgsrejser m.v., når personer på foranledning af grønlandske sociale myndigheder får ophold i Danmark og modtager tilbud efter serviceloven. Endvidere indeholder retssikkerhedsloven, der ligeledes ikke gælder for Grønland, i § 90, stk. 2, en bemyndigelse for social- og boligministeren til efter aftale med Grønlands Naalakkersuisut at fastsætte, at hjælp efter serviceloven til personer, der er visiteret til boformer eller boliger i Danmark efter regler fastsat i medfør af § 196, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven, ydes af den visiterende grønlandske myndighed.

Disse bemyndigelser er anvendt til at fastsætte reglerne i Grønlandsbekendtgørelsen. Grønlandsbekendtgørelsens regler supplerer således bestemmelserne i serviceloven og retssikkerhedsloven.

Personer med bopæl i Grønland kan alene visiteres til eller anbringes i tilbud i Danmark efter reglerne i Grønlandsbekendtgørelsen. Der kan herunder kun ske visitation til og anbringelse i tilbud omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen, og der skal være indgået en aftale efter bekendtgørelsens § 7. Såfremt reglerne i Grønlandsbekendtgørelsen ikke er fulgt, skal opholdet eller anbringelsen i tilbuddet i Danmark bringes til ophør. Dog gælder for borgere fra Grønland, hvor opholdet eller anbringelsen i tilbuddet i Danmark er påbegyndt før den 1. juli 2017, hvor bekendtgørelse nr. 647 af 31. maj 2017 trådte i kraft, at opholdet ikke er betinget af, at reglerne om indgåelse af en aftale i § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen er opfyldt.

Personer, som efter at have været bosat i Grønland, flytter til Danmark og får sædvanligt ophold, er omfattede af serviceloven på samme måde som alle andre bosat i Danmark. Grønlandsbekendtgørelsen

finder således ikke anvendelse for denne gruppe. Dette gælder uanset, at borgeren har behov for hjælp og støtte efter serviceloven, f.eks. personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk støtte i eget hjem.

Anvendelsesområde og definitioner

I Grønlandsbekendtgørelsen anvendes begrebet afgørelseskommune om den grønlandske kommune, der har truffet afgørelse om at tilbyde en borger ophold i et tilbud i Danmark, eller som har truffet afgørelse om at anbringe et barn under 18 år på et tilbud i Danmark. I bekendtgørelsen anvendes endvidere begrebet modtagelseskommune om den danske kommune, som den grønlandske kommune har indgået aftale med om at modtage borgeren i et tilbud i Danmark.

Grønlandsbekendtgørelsens afsnit 2 finder efter § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, anvendelse, når en grønlandsk kommunalbestyrelse træffer afgørelse om at tilbyde en borger, der er bopælsregistreret i Grønland, døgnophold i et tilbud i Danmark, og når en grønlandsk kommunalbestyrelse træffer afgørelse om at anbringe et barn under 18 år, der er bopælsregistreret i Grønland, i et tilbud i Danmark.

Afsnit 2 i Grønlandsbekendtgørelsen finder ikke anvendelse for borgere, der er bopælsregistreret i Grønland, og som ved en kriminalretlig dom afsagt af en grønlandsk ret er dømt til anbringelse på en institution i Danmark. For disse personer finder afsnit 3 i Grønlandsbekendtgørelsen anvendelse, for så vidt angår andre ydelser efter serviceloven end opholdet på tilbuddet. Der henvises i denne forbindelse til vejledningens afsnit 3. For borgere, der er bopælsregistreret i Grønland, og som har modtaget en kriminalretlig dom afsagt af en grønlandsk ret om andre foranstaltninger end anbringelse på en institution i Danmark, finder afsnit 2 i Grønlandsbekendtgørelsen anvendelse, hvis den grønlandske socialstyrelse vurderer, at borgerens behov ikke kan opfyldes i tilbud i Grønland, og man derfor træffer afgørelse om at tilbyde borgeren ophold i et tilbud i Danmark.

For voksne kan den grønlandske kommunalbestyrelse efter § 5, stk. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen træffe afgørelse om at tilbyde borgeren ophold i Danmark i følgende typer af tilbud:

- 1) Boformer efter §§ 107 og 108 i serviceloven.
- 2) Plejehjem m.v. efter § 192 i serviceloven.
- 3) Almene ældreboliger efter lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1877 af 27. september 2021 (almenboligloven).
- 4) Boliger og boformer m.v., der træder i stedet for og kan sidestilles med tilbud efter nr. 1 og 2.

For børn kan den grønlandske kommunalbestyrelse træffe afgørelse om at anbringe et barn under 18 år i Danmark på et anbringelsessted efter § 66 i serviceloven.

En grønlandsk kommune kan ikke træffe afgørelse om ophold eller anbringelse i andre typer af tilbud end de ovenfor nævnte. Det er væsentligt, at den danske kommune er opmærksom herpå i forbindelse med en henvendelse fra en grønlandsk kommune. Hvis en borger får ophold i eller anbringes i en anden type tilbud end de ovenfor nævnte, skal opholdet eller anbringelsen bringes til ophør. Såfremt en borger under ophold på et af de i § 5, stk. 1 og 2, nævnte tilbud får behov for ophold på en tilbudstype, der ikke er omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen, vil borgeren skulle rejse tilbage til Grønland for at modtage tilbuddet der.

Modtagepligt

For så vidt angår ophold i tilbud efter § 108 i serviceloven, følger det af § 108, stk. 6, at social- og boligministeren er bemyndiget til at fastsætte regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer med bopæl i Grønland i tilbud efter § 108. Denne bemyndigelse er anvendt til at fastsætte regler i bekendtgørelse nr. 1298 af 3. september 2020 om rammeaftaler m.v. på det sociale

område og på det almene ældreboligområde (rammeaftalebekendtgørelsen). Det fremgår af § 9, stk. 2, i rammeaftalebekendtgørelsen, at det påhviler regionerne eller en eller flere kommuner at etablere tilbud efter § 108 i serviceloven til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har bopæl i Grønland, og hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud i Grønland. Det fremgår videre, at Region Sjælland fastlægger behovet for og forventet forbrug af pladser fordelt på målgrupper efter forhandling med Departementet for Børn, Unge og Familier i Grønland og koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

Kapitel 2

Afgørelse om døgnophold eller anbringelse

Afgørelse om ophold i et tilbud i Danmark eller om anbringelse i Danmark af en borger, der har bopæl i Grønland, træffes af den grønlandske kommune, som er ansvarlig for at yde hjælp og støtte til den pågældende borger. I visse tilfælde er der krav om, at kommunens afgørelse godkendes af det grønlandske Departement for Børn, Unge og Familier eller af den grønlandske socialstyrelse. Disse krav fremgår af den grønlandske lovgivning.

For både børn og voksne er det for det første et krav, at betingelserne i grønlandsk lovgivning for at træffe afgørelse om ophold eller anbringelse på den pågældende tilbudstype eller en efter grønlandsk lovgivning tilsvarende tilbudstype er opfyldte. For det andet er det et krav, at betingelserne i dansk lovgivning for ophold eller anbringelse på den pågældende type af tilbud er opfyldte. Den danske kommune skal være opmærksom på, hvorvidt sidstnævnte krav er opfyldt, når kommunen modtager en henvendelse fra en grønlandsk kommune.

Den grønlandske kommune kan i forbindelse med afgørelsen om ophold eller anbringelse i tilbud i Danmark efter Grønlandsbekendtgørelsens § 5, stk. 4, træffe afgørelse om, hvilke ydelser borgeren skal modtage i tilbuddet. Denne afgørelse træffes efter grønlandsk lovgivning, men der kan ikke træffes afgørelse om, at borgeren skal modtage ydelser, som ikke tilbydes efter dansk lovgivning.

Ved den grønlandske kommunes behandling af en sag om ophold eller anbringelse i et tilbud i Danmark og om ydelser under opholdet finder reglerne i grønlandsk lovgivning om sagsbehandling, klage m.v. anvendelse, jf. § 5, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen.

Kapitel 3

Aftale mellem kommunerne og med et tilbud

Det er en betingelse for, at en borger, der har bopæl i Grønland, kan få ophold eller blive anbragt i et tilbud i Danmark, at der er indgået en aftale mellem den danske og grønlandske kommune efter § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen. Denne betingelse er ufravigelig, og opholdet på tilbuddet i Danmark kan således aldrig påbegyndes, uden at der er indgået en aftale. Dette gælder uanset, at der f.eks. foreligger akutte forhold. Det er ligeledes uden betydning, at den grønlandske kommune har indgået aftale med f.eks. et tilbud med privat driftsherre om borgerens ophold. Ved kravet om indgåelse af aftale forstås, at der skal være enighed mellem den grønlandske og danske kommune om aftalen, og at aftalen skal være underskrevet af begge kommuner. Såfremt en borger har ophold eller er anbragt i et tilbud i Danmark, uden at der er indgået en aftale efter § 7 i bekendtgørelsen, skal opholdet eller anbringelsen ophøre.

Aftalen mellem kommunerne er det grundlæggende dokument, der danner det juridiske fundament for borgerens ophold i tilbuddet i Danmark. Kommunerne bør derfor prioritere, at der udarbejdes en aftale, som sikrer klarhed og den nødvendige detaljeringsgrad i reguleringen af alle relevante forhold, således at det i videst muligt omfang undgås, at der opstår uenighed under borgerens ophold i Danmark.

Der fremgår af § 7, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen en række krav til indholdet af den aftale, som den danske og grønlandske kommune skal indgå. Aftalen skal således indeholde oplysninger om:

- 1) Tilbuddet hvor borgeren skal have ophold.
- 2) Varigheden af opholdet.
- 3) Vilkår for samarbejdet mellem den danske og den grønlandske kommune.
- 4) Handleplanen, jf. § 8 i Grønlandsbekendtgørelsen, herunder vilkår og procedure for fremtidige ændringer af handleplanen.
- 5) Modtagelseskommunens personrettede tilsyn, jf. § 9 i Grønlandsbekendtgørelsen.
- 6) Redegørelser, jf. § 11 i Grønlandsbekendtgørelsen.
- 7) Betaling, jf. § 16 i Grønlandsbekendtgørelsen, herunder aftale om opgørelsesperiode.

Opregningen i § 7, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen af indholdet af aftalen mellem kommunerne er ikke udtømmende. Aftalen må således gerne og vil ofte med fordel kunne indeholde bestemmelser om andre forhold, som kommunerne finder relevante. Det vil ofte kunne være relevant, at aftalen f.eks. indeholder kontaktoplysninger og bestemmelser om kommunikationsveje, herunder i akutte situationer, ved spørgsmål vedrørende betaling osv. I Grønlandsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, er specifikt fremhævet, at der er mulighed for, at kommunerne kan fastsætte nærmere bestemmelser i aftalen om ophøret af borgerens ophold i Danmark. Denne bestemmelse har til formål at understrege, at det ofte vil være hensigtsmæssigt, at aftalen indeholder nærmere bestemmelser herom. Dette er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 7.

Herudover indeholder Grønlandsbekendtgørelsen enkelte bestemmelser om, at bekendtgørelsens regler kan fraviges i aftalen mellem de to kommuner. Det drejer sig for det første om, at kommunerne efter § 12, stk. 2, 2. pkt., kan aftale en anden fordeling af afgørelseskompetencen vedrørende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Dette beskrives i vejledningens kapitel 5. Det drejer sig for det andet efter § 13, stk. 3, i bekendtgørelsen om mulighed for, at den grønlandske kommune i aftalen kan overlade afgørelseskompetence til den danske kommune, og for det tredje efter § 14, stk. 4, i bekendtgørelsen om, at det i aftalen kan fastsættes, at den danske kommune i andre tilfælde end de, der følger af § 14, stk. 1, i bekendtgørelsen, kan træffe midlertidige afgørelser. Disse muligheder er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 6.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal angive tilbuddet, hvor borgeren skal have ophold, bemærkes, at det ikke er et krav, at borgeren anbringes i et tilbud, som drives af den danske kommune, som indgår aftalen med den grønlandske kommune. Der er således intet til hinder for, at borgeren får ophold i et tilbud med privat eller regional driftsherre eller i et tilbud, som drives af en anden dansk kommune. I aftalen skal fremgå oplysninger, som entydigt identificerer tilbuddet, f.eks. ved navn, adresse og CVR-nummer.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at varigheden af opholdet skal fremgå af aftalen, bemærkes, at dette i visse tilfælde vil kunne angives entydigt, f.eks. hvis der er tale om et midlertidigt ophold i et botilbud med henblik på rehabilitering, hvor varigheden vil kunne angives med en slutdato for opholdet. I andre tilfælde, f.eks. hvor der er tale om længerevarende ophold i et botilbud efter servicelovens § 108 eller en anbringelse af et barn, vil der ikke kunne angives en slutdato. I sådanne tilfælde bør dette beskrives i aftalen, og der bør tages stilling til, hvad der skal ske, når opholdet på et endnu uvist tidspunkt ophører. Den danske kommune skal i den forbindelse være opmærksom på, at ansvaret for at yde hjælp og støtte efter den sociale lovgivning ved ophør af opholdet eller anbringelsen, herunder fordi et barn, der er anbragt, fylder 18 år, overgår til den kommune, der efter dansk lovgivning er handlekommune for borgeren. Der vil således kunne være behov for, at der i aftalen fastsættes bestemmelser om, hvordan den grønlandske kommune skal understøtte, at borgeren kommer tilbage til Grønland, hvorledes det sikres, at borgeren er indforstået hermed, herunder at der opnås den fornødne tryk, osv. Der henvises i øvrigt til vejledningens kapitel 7 vedrørende ophør af opholdet.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde vilkår for samarbejdet bemærkes, at dette f.eks. kan være bestemmelser om håndtering af ændringer i borgerens situation, ændringer i tilbuddet og ændringer i tilbuddets godkendelse. Herudover vil det som udgangspunkt være relevant at fastsætte bestemmelser om opsigelse af aftalen fra begge sider, herunder opsigelsesgrunde, varslingsperiode og sikring af hjemrejse for borgeren til Grønland.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 3, nr. 4, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde handleplanen for borgeren, herunder vilkår og procedurer for fremtidige ændringer af handleplanen bemærkes, at dette krav har til formål at sikre, at den danske kommune har den fornødne viden om borgeren, og at der herunder kan iværksættes den rette indsats til borgeren.

Indholdet af handleplanen er nærmere reguleret i bekendtgørelsens § 8. Der er i denne bestemmelse kun fastsat få krav til indholdet af handleplanen. Den grønlandske kommune vil derfor med fordel kunne tage udgangspunkt i det arbejde og de erfaringer med handleplaner, som kommunen ellers har. Det vil endvidere være en fordel, at borgeren i relevant omfang under hensyn til alder og modenhed inddrages i udarbejdelsen af handleplanen.

Det fremgår af § 8, stk. 2, i bekendtgørelsen, at det skal fremgå af handleplanen, hvilke ydelser borgeren skal modtage i tilbuddet. Det vil f.eks. kunne være angivelse af, at borgeren har behov for hjælpemidler eller for socialpædagogisk støtte under opholdet på et tilbud efter § 108 i serviceloven. I § 8, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen er de generelle linjer i processen for udarbejdelsen af handleplanen fastlagt. Det fremgår således, at den grønlandske kommune skal fremsende et udkast til handleplan til den danske kommune. Initiativpligten ligger således hos den grønlandske kommune. Den danske kommune skal bl.a. ud fra kendskabet til det tilbud, hvor borgeren skal have ophold, færdiggøre handleplanen i samarbejde med den grønlandske kommune. Den endelige handleplan skal godkendes af kommunalbestyrelsen i den grønlandske kommune.

Såfremt den danske kommune ikke er enig i den endelige version af handleplanen, vil den danske kommune kunne afvise at indgå aftale efter § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen. Indgåelse af aftalen og dermed påbegyndelse af borgerens ophold i tilbuddet er således betinget af enighed om handleplanen, jf. § 7, stk. 3, 1. pkt., i Grønlandsbekendtgørelsen. Der er dog mulighed for, at der kan indgås en midlertidig aftale om borgerens ophold, uanset at der ikke er opnået enighed om handleplanen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Denne mulighed kan f.eks. være relevant, hvis borgeren har behov, der kræver udredning fra højtspecialiserede fagfolk, og som derfor ikke kan gennemføres i Grønland. Den danske kommune bør ikke indgå en midlertidig aftale, inden der er enighed om handleplanen, hvis kommunen er i tvivl om, hvilket tilbud og hvilke indsatser der er nødvendige at iværksætte for at dække borgerens behov.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen om at aftalen skal indeholde bestemmelser om den danske kommunes personrettede tilsyn bemærkes, at det personrettede tilsyn er reguleret i bekendtgørelsens § 9. Denne bestemmelse er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 5. Bestemmelserne i bekendtgørelsens § 9 kan ikke fraviges i aftalen mellem kommunerne, men der kan være behov for nærmere oplysninger eller supplerende bestemmelser. Det kan f.eks. være oplysninger om, at den danske kommune grundet tilbuddets placering har delegeret tilsynskompetencen til en anden kommune, eller bestemmelser om hvor ofte tilsynet skal finde sted, og hvordan den grønlandske kommune orienteres om resultaterne af det personrettede tilsyn.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 6, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde oplysninger om redegørelser bemærkes, at den danske kommunes forpligtelse til at fremsende redegørelser til den grønlandske kommune er reguleret i bekendtgørelsens § 11. Denne er nærmere beskrevet i vejledningens

kapitel 5. I aftalen kan bestemmelserne i bekendtgørelsens § 11 suppleres f.eks. med bestemmelser om oplysninger, der skal være indeholdt i redegørelsen, udover de der fremgår af § 11, stk. 3, i bekendtgørelsen, fastsættelse af dato for afleveringen af den årlige redegørelse, oplysninger om hvem redegørelsen skal sendes til, og hvordan de datasikkerhedsretlige krav opfyldes ved fremsendelsen. Kommunerne har efter § 11, stk. 4, mulighed for at aftale, at der skal afgives en redegørelse oftere, end hvad der følger af § 11, stk. 1 og 2.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 7, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde aftale om betaling, herunder om opgørelsesperioden, bemærkes, at betalingen for borgerens ophold er nærmere reguleret i bekendtgørelsens § 16. Denne er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 4. Reglerne i bekendtgørelsens § 16 kan ikke fraviges i aftalen, men der kan fastsættes supplerende bestemmelser. Det vil endvidere være hensigtsmæssigt, at aftalen indeholder oplysninger om, hvortil betaling skal ske, og hvad der skal ske ved betalingsmisligholdelse.

Efter § 7, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen er det den danske kommune, der indgår aftale med det konkrete tilbud, hvor borgeren skal have ophold. Det er således i udgangspunktet den danske kommune, der har dialogen med tilbuddet, om end det vedrørende praktiske forhold såsom borgerens ankomst fra Grønland i visse tilfælde vil kunne være hensigtsmæssigt, at den grønlandske kommune er i direkte dialog med tilbuddet.

Kapitel 4

Finansiering

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder i §§ 16-18 bestemmelser om finansieringen af opholdet i tilbud i Danmark for borgere, der visiteres af grønlandske myndigheder.

Det følger af § 16, stk. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen, at det er den danske kommune, der umiddelbart over for tilbuddet afholder udgifterne til borgerens ophold i tilbuddet og eventuelle øvrige indsatser til borgeren. Det er alene ydelser efter serviceloven, som er omfattede af bestemmelsen.

Mens det følger af § 16, stk. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen, at den danske kommune umiddelbart afholder udgifterne, fremgår det af § 16, stk. 2, at det er den grønlandske kommune, der endeligt afholder udgifterne til borgerens ophold i tilbuddet og eventuelle øvrige indsatser.

For at den danske kommune kan opkræve udgifterne hos den grønlandske kommune, er det efter § 16, stk. 2, 1. pkt., i bekendtgørelsen et krav, at opholdet og indsatserne er i overensstemmelse med den aftale, som kommunerne har indgået, og med handleplanen. Såfremt indsatsen ikke er det, kan den grønlandske kommune afvise at betale udgifterne til indsatsen.

Det følger dog af § 16, stk. 4, i bekendtgørelsen, at den grønlandske kommune er forpligtet til at betale for en ændret indsats, som den danske kommune har truffet afgørelse om efter § 13, stk. 3, i bekendtgørelsen. Efter § 13, stk. 3, kan de to kommuner aftale, at den danske kommune på vegne af den grønlandske kommune kan træffe afgørelse vedrørende borgerens ophold i tilbuddet. Der henvises for yderligere herom til vejledningens kapitel 6. Hvis den grønlandske kommune således har delegeret afgørelseskompetence til den danske kommune, er den grønlandske kommune forpligtet til at betale for indsatsen.

Af § 16, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen følger endvidere, at den grønlandske kommune er forpligtet til at betale for en ændret indsats, som den danske kommune har truffet midlertidig afgørelse om efter bekendtgørelsens § 14. Det følger af § 14, stk. 1, at den danske kommune kan træffe midlertidig afgørelse om ændring af indsatsen til borgeren, hvis der foreligger en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed,

eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Efter § 14, stk. 4, kan de to kommuner aftale, at den danske kommune også i andre tilfælde kan træffe midlertidige afgørelser. Der henvises for yderligere herom til vejledningens kapitel 6. Hvis kravene for at træffe en midlertidig afgørelse efter § 14, stk. 1, eller efter de to kommuners aftale er opfyldt, vil den grønlandske kommune således være forpligtet til at betale for indsatsen.

Det følger af § 16, stk. 2, 2. pkt., i bekendtgørelsen, at det er den danske kommune, der opgør og opkræver udgifterne hos den grønlandske kommune. Denne opgørelse skal efter § 16, stk. 3, ske efter dansk lovgivning, dvs. § 174 i serviceloven og bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i kriminalforsorgens institutioner. Det bemærkes, at det er prisen, som den danske kommune har aftalt med tilbuddet, og ikke den vejledende takst, som den danske kommune kan opkræve. Der henvises i øvrigt til vejledning om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven.

For så vidt angår den danske kommunes administrationsudgifter, følger det af § 18 i Grønlandsbekendtgørelsen, at disse ikke kan opkræves hos den grønlandske kommune, men dækkes af den danske kommune. Udgifter til administration er bl.a. kommunens udgifter til sagsbehandling og udgifter i forbindelse med det personrettede tilsyn.

Kapitel 5

Under døgnopholdet eller anbringelsen

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder en række bestemmelser, der regulerer forhold og vilkår under borgerens ophold i tilbuddet i Danmark. En del af disse kan fraviges eller suppleres i aftalen mellem de to kommuner, som beskrives nærmere i vejledningens kapitel 3.

Tilsyn

Det fremgår af § 9 i Grønlandsbekendtgørelsen, at den danske kommune fører det personrettede tilsyn med borgeren fra det tidspunkt, hvor borgeren tager ophold i tilbuddet. Tilsynet føres efter de almindelige regler i dansk lovgivning. Det betyder, at for tilbud og ydelser efter serviceloven føres det personrettede tilsyn efter § 148 i serviceloven. Det fremgår heraf bl.a., at kommunen løbende skal følge den enkelte sag for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål og herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Bestemmelserne i § 148, stk. 4, i serviceloven om forpligtelsen til at orientere socialtilsynet, der fører driftsorienteret tilsyn med det pågældende tilbud, hvis kommunen bliver opmærksom på bekymrende forhold i tilbuddet, finder også anvendelse, når der er tale om, at kommunen fører personrettet tilsyn med en borger, der har ophold i tilbuddet efter Grønlandsbekendtgørelsen. Der henvises i øvrigt vedrørende det personrettede tilsyn til vejledning om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven.

Det udførte personrettede tilsyn skal efter § 11, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen beskrives i den årlige eller halvårslige redegørelse fra den danske til den grønlandske kommune og vil også ofte kunne danne udgangspunkt for redegørelsen som helhed.

Det personrettede tilsyn kan danne grundlag for, at den danske kommune skal foretage en underretning af den grønlandske kommune efter § 10 i Grønlandsbekendtgørelsen, og som beskrevet umiddelbart nedenfor. Endvidere kan tilsynet give den danske kommune oplysninger, som nødvendiggør, at den danske kommune træffer en midlertidig afgørelse efter § 14 i Grønlandsbekendtgørelsen som beskrevet i vejledningens kapitel 6.

For så vidt angår det driftsorienterede tilsyn er det de almindelige regler i dansk lovgivning, der finder anvendelse.

Underretning

Efter § 10 i Grønlandsbekendtgørelsen er den danske kommune forpligtet til at underrette den grønlandske kommune, hvis den danske kommune i forbindelse med det personrettede tilsyn eller på anden måde bliver opmærksom på, at den iværksatte indsats ikke opfylder sit formål, eller der i øvrigt er grundlag for at formode, at indsatsen ikke imødekommer borgerens behov.

Det er ikke i bekendtgørelsen reguleret, hvordan underretning skal gives, men dette vil med fordel kunne reguleres i den aftale, der indgås mellem kommunerne efter § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen. Det vil kunne overvejes at skelne mellem akutte underretninger og øvrige underretninger i aftalens regulering af, hvordan underretningen skal gives.

På baggrund af underretningen kan den grønlandske kommune vurdere, hvorvidt der er behov for en ændring i indsatsen for borgeren. Ændringer i indsatsen for borgeren i tilbuddet i Danmark skal ske efter reglerne i § 13 i Grønlandsbekendtgørelsen, som beskrives i vejledningens kapitel 6.

Såfremt den grønlandske kommune ikke reagerer på en underretning, vil den danske kommune kunne træffe en midlertidig afgørelse efter § 14 i bekendtgørelsen, hvis der foreligger en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Der henvises i denne forbindelse til vejledningens kapitel 6.

Redegørelse

For at sikre at den grønlandske kommune er velinformeret om borgerens situation og har mulighed for at tage stilling til behovet for ændringer i indsatsen for borgeren, følger det af § 11, stk. 1 og 2, i Grønlandsbekendtgørelsen, at den danske kommune én gang årligt for voksne og én gang halvårligt for børn skal afgive en redegørelse til den grønlandske kommune.

Det følger af § 11, stk. 4, at de to kommuner i aftalen efter § 7 kan beslutte, at den danske kommune skal afgive en redegørelse oftere, end hvad der følger af § 11, stk. 1 og 2. Det vil i visse situationer f.eks. kunne være hensigtsmæssigt, at den grønlandske kommune modtager en redegørelse oftere i den første tid efter, at borgeren har fået ophold i tilbuddet i Danmark mhp. at kunne vurdere, om der er tale om den rette indsats, og om borgeren trives i tilbuddet, herunder henset til flytningen fra Grønland til Danmark.

Af bekendtgørelsens § 11, stk. 3, fremgår, at redegørelsen skal indeholde oplysninger om borgerens forhold, herunder ændringer heri, indsatsen og ydelserne, som borgeren modtager, samt den danske kommunes personrettede tilsyn.

Der er ikke i bekendtgørelsen fastsat nærmere form- eller indholdsmæssige krav til redegørelsen. Dette vil ofte være hensigtsmæssigt at fastsætte i aftalen mellem kommunerne, herunder mhp. at forventningsstemme. Aftalen vil også kunne indeholde f.eks. oplysninger om, hvem den danske kommune skal sende redegørelsen til, og hvordan de persondataretlige krav opfyldes ved selve fremsendelsen.

Magtanvendelse

Spørgsmålet om brug af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten er reguleret i Grønlandsbekendtgørelsens § 12. Det følger af § 12, stk. 1, at det er dansk lovgivning vedrørende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der finder anvendelse under borgerens ophold i tilbuddet i Danmark.

For voksnes vedkommende finder reglerne i servicelovens afsnit VII anvendelse. Reglerne heri er beskrevet i vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper. For børn er det reglerne i lov om voksenansvar, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 1. august 2019, der finder anvendelse. Reglerne heri er beskrevet i vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge.

I det at de danske regler finder anvendelse følger også, at reglerne om indberetning af magtanvendelser til socialtilsynet finder anvendelse på samme måde, som hvis borgeren havde ophold på tilbuddet direkte efter reglerne i serviceloven.

I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen er tillagt kompetence i dansk lovgivning til at træffe afgørelse om magtanvendelse m.v., er det kommunalbestyrelsen i den danske kommune, der har indgået aftale med den grønlandske kommune, som er tillagt afgørelseskompetencen. Dette kan den danske og grønlandske kommune dog fravige i deres aftale efter bekendtgørelsens § 7. Kommunerne vil således kunne aftale, at alle eller visse afgørelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten træffes af den grønlandske kommune. Afgørelsen vil dog fortsat skulle træffes efter dansk ret.

Såfremt den danske kommune har truffet afgørelse om magtanvendelse eller andre indgreb i borgerens selvbestemmelsesret, følger det af bekendtgørelsens § 12, stk. 2, 2. pkt., at den danske kommune snarest muligt skal orientere den grønlandske kommune om afgørelsen. Dette skal bl.a. give den grønlandske kommune mulighed for at vurdere, om der er behov for ændringer i indsatsen for borgeren mhp. at reducere anvendelsen af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Besøgsrejser

Besøgsrejser er reguleret i § 19 i Grønlandsbekendtgørelsen. Det følger heraf, at det er den grønlandske kommune, der træffer afgørelse om besøgsrejser og samværsrejser og om rejseudgifter for borgeren under borgerens ophold i tilbuddet i Danmark. Afgørelsen træffes efter grønlandsk lovgivning, og det er den grønlandske kommune, der afholder den fulde udgift til rejserne.

Det vil ofte være hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om besøgs- og samværsrejser behandles nærmere i kommunernes aftale efter bekendtgørelsens § 7, men der er ikke mulighed for at fravige bekendtgørelsens regler herom.

Kapitel 6

Ændringer i indsatsen

Der kan under en borgers ophold i et tilbud i Danmark opstå behov for ændringer i indsatsen. Det gælder ikke mindst, hvis der er tale om længerevarende ophold. Behovet for ændringer kan opstå, fordi borgerens behov ændrer sig, f.eks. som følge af et ændret funktionsniveau, men kan også være en følge af at borgerens behov afdækkes under opholdet i tilbuddet, eller at der opnås større viden om, hvordan borgerens behov bedst imødekommes.

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder derfor bestemmelser, der regulerer processen for ændring af indsatsen for borgeren.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 13, stk. 1, 1. pkt., at den grønlandske kommune efter aftale med den danske kommune kan træffe afgørelse om ændringer i indsatsen for borgeren, herunder ændringer i de ydelser som borgeren modtager i tilbuddet. I lighed med den oprindelige afgørelse om ophold i tilbuddet, træffes afgørelsen efter grønlandsk lovgivning, idet der dog ikke kan træffes afgørelse om ydelser, som ikke tilbydes i Danmark, jf. § 13, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen.

Hvis ændringerne ikke er i overensstemmelse med den handleplan for borgeren, der er udarbejdet, jf. bekendtgørelsens § 8, må ændringerne ikke iværksættes, før der foreligger en ny revideret handleplan, som kommunerne er enige om. Hvis der foreligger særlige omstændigheder, kan ændringerne dog iværksættes, uanset at den nye handleplan ikke er færdiggjort, eller der ikke er opnået enighed mellem kommunerne om handleplanen. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor borgerens behov er af mere akut karakter, f.eks. at borgeren har behov for et hjælpemiddel. Som klart udgangspunkt vil der skulle foreligge en ny handleplan, inden større ændringer såsom skift af tilbud vil kunne iværksættes. Hvis ændringen i indsatsen er iværksat, inden den nye handleplan foreligger, skal handleplanen færdiggøres snarest muligt herefter.

Efter Grønlandsbekendtgørelsens § 13, stk. 3, har den danske og grønlandske kommune mulighed for i deres aftale efter § 7 at fravige udgangspunktet i § 13, stk. 1, om, at det er den grønlandske kommune, der efter aftale med den danske kommune træffer afgørelse om ændringer i indsatsen for borgeren. De to kommuner kan således aftale, at den danske kommune generelt eller i visse afgrænsede situationer træffer afgørelse om ændringer i indsatsen på vegne af den grønlandske kommune. Muligheden vil f.eks. kunne afgrænses til alene at vedrøre mindre nærmere definerede ændringer i indsatsen, f.eks. ændring inden for et bestemt interval i det bevilgede antal timer socialpædagogisk støtte, som borgeren modtager. Den danske kommune vil skulle træffe afgørelsen efter dansk lovgivning, og det vil derfor også være danske regler om bl.a. partshøring og klageadgang, der vil finde anvendelse.

Midlertidige afgørelser

Der kan opstå situationer, hvor det er nødvendigt at træffe en hurtig afgørelse, og hvor det derfor af hensyn til borgeren ikke er muligt at gennemføre den proces, der fremgår af § 13 i Grønlandsbekendtgørelsen. I sådanne tilfælde giver bekendtgørelsens § 14 den danske kommune mulighed for at træffe en midlertidig afgørelse om ændring af indsatsen for borgeren. Muligheden for at træffe en midlertidig afgørelse kan også blive relevant, hvis den danske kommune ikke kan komme i kontakt med eller få den grønlandske kommune til at reagere over en længere periode, og det, der ellers ikke er et akut behov for ændring af indsatsen, udvikler sig til ikke at kunne fortsætte uden ændring.

Der kan alene træffes en midlertidig afgørelse, hvis der foreligger en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Det er den danske kommune, der vurderer, hvorvidt dette krav er opfyldt. Kravet kan f.eks. være opfyldt, hvor en borgers funktionsniveau forværres, således at der behov for bevilling af et hjælpemiddel f.eks. en kørestol, eller at borgerens behov ikke længere kan opfyldes ved ophold på det pågældende tilbud, og der derfor skal træffes afgørelse om visitation til et andet tilbud. Muligheden vil f.eks. også kunne være relevant i situationer, hvor borgeren udvikler en udadreagerende eller selvskadende adfærd, som det pågældende tilbud ikke kan imødegå, hvor det kort efter borgerens ankomst til tilbuddet konstateres, herunder eventuelt i dialogen med borgeren, at der er tale om et dårligt match mellem borger og tilbud, eller i tilfælde, hvor tilbuddet lukker.

Det er ikke et krav for, at den danske kommune kan træffe en midlertidig afgørelse, at den danske kommune har søgt at tage kontakt til den grønlandske kommune, herunder mhp. at den grønlandske kommune træffer afgørelse. Det vil dog ofte være hensigtsmæssigt, herunder af hensyn til kommunernes samarbejde, at den danske kommune holder den grønlandske kommune tæt orienteret.

Den midlertidige afgørelse træffes efter dansk lovgivning. Det vil derfor også være danske regler om bl.a. partshøring, klageadgang og samtykke fra borgeren, der vil finde anvendelse.

Den danske kommune er forpligtet til at give den grønlandske kommune meddelelse om den midlertidige afgørelse uden unødigt ophold, jf. § 14, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen. Dette skal give den grønland-

ske kommune mulighed for at vurdere afgørelsen og borgerens situation, mhp. at der træffes en afgørelse efter den normale procedure i bekendtgørelsens § 13.

En midlertidig afgørelse forbliver i kraft indtil det tidspunkt, hvor den grønlandske kommune efter aftale med den danske kommune har truffet afgørelse efter § 13 i Grønlandsbekendtgørelse om ændring af indsatsen, eller indtil den tidspunkt hvor borgerens ophold i tilbuddet ophører.

Muligheden for at træffe en midlertidig afgørelse må ikke anvendes som en omgåelse af den almindelige afgørelsesproces i bekendtgørelsens § 13. Såfremt kommunerne ønsker, at den danske kommune selvstændigt kan træffe afgørelse om borgeren på vegne af den grønlandske kommune, skal kommunerne i stedet regulere dette i deres aftale efter bekendtgørelsen § 13, stk. 3.

Muligheden for at træffe midlertidige afgørelser er ganske begrænset af kravet om, at der skal foreligge en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed, eller det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Der er derfor efter § 14, stk. 4, i bekendtgørelsen mulighed for, at kommunerne i deres aftale kan beslutte, at den danske kommune i videre omfang kan træffe midlertidige afgørelser.

Det bemærkes, at det fremgår af § 16, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen, at den grønlandske kommune er forpligtet til at betale for udgifterne til ændringen i indsatsen, som følger af en midlertidig afgørelse truffet af den danske kommune. Dette gælder også, hvis den midlertidige afgørelse er truffet på baggrund af en aftale mellem kommunerne om en videregående mulighed for at træffe midlertidige afgørelser. Det er uden betydning for betalingsforpligtelsen, at den grønlandske kommune er uenig i afgørelsen. Den grønlandske kommune er forpligtet til at betale, så længe den midlertidige afgørelse er gældende, dvs. indtil der er truffet en ny afgørelse efter processen i bekendtgørelsens § 13, eller borgerens ophold i tilbuddet ophører.

Kapitel 7

Ophør af døgnopholdet eller anbringelsen

Afslutningen på borgerens ophold i tilbuddet er primært reguleret i § 15 i Grønlandsbekendtgørelsen. Efter denne bestemmelse kan den grønlandske kommune efter grønlandsk lovgivning træffe afgørelse om, at borgerens ophold i tilbuddet skal ophøre. Dette kan f.eks. være, fordi borgerens behov har ændret sig, borgeren ikke trives i tilbuddet, at formålet med opholdet har været midlertidigt, f.eks. rehabilitering, eller at der er fundet et egnet tilbud i Grønland, hvor borgeren kan få ophold. Bestemmelserne om sagsbehandling og klageadgang i grønlandsk lovgivning vil finde anvendelse. Det vil ofte være hensigtsmæssigt, at den grønlandske kommune fastsætter en periode, inden opholdet skal ophøre med henblik på, at borgeren kan få en tryk afslutning på opholdet.

Når den grønlandske kommune har truffet afgørelse om, at borgerens ophold skal ophøre, skal der gives besked til den danske kommune uden ugrundet ophold. Borgerens ophold i tilbuddet kan ikke ophøre, før den danske kommune har fået besked. Det vil dog i praksis oftest være hensigtsmæssigt, at de to kommuner har været i dialog om ophøret af borgerens ophold, inden den grønlandske kommune træffer afgørelse, herunder om hvordan der skabes en tryk afslutning for borgeren. Dette skyldes bl.a., at det som hovedregel er den danske kommune, der har den løbende dialog med tilbuddet. Som klart udgangspunkt bør borgeren afhængigt af dennes alder og modenhed involveres i beslutningen om ophør af opholdet og tilrettelæggelse heraf. Den grønlandske kommune kan aftale med den danske kommune, at sidstnævnte varetager dialogen med borgeren.

Efter § 15, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen kan de to kommuner i aftalen efter § 7 fastsætte nærmere bestemmelser om ophøret af borgerens ophold i tilbuddet, herunder om varslingsfrister. Det kan dog ikke aftales at fravige de bestemmelser om varslingsfrister og opsættende virkning, som gælder efter grønlandsk lovgivning. Det vil være hensigtsmæssigt at regulere ophør af opholdet ganske detaljeret i aftalen, da dette kan give anledning til uenigheder mellem kommunerne. Der kan f.eks. være behov for regulering af de nærmere praktiske forhold omkring ophøret, herunder hvordan borgeren ledsages til Grønland, håndtering af en situation hvor borgeren ikke ønsker at rejse tilbage til Grønland, flytning af borgerens eventuelt bohave m.v. Der kan også være behov for regulering af den situation, hvor tidspunktet for ophør af opholdet er tidligere end den opsigelsesfrist, der følger af den danske kommunes aftale med tilbuddet, herunder om betaling i en sådan periode.

En voksens ophold i et tilbud i Danmark kan også afsluttes ved, at borgeren forlader tilbuddet og tager ophold i Danmark, uden at den grønlandske kommune har truffet afgørelse herom. I sådanne situationer ophører Grønlandsbekendtgørelsen med at finde anvendelse. Dette betyder, at den danske kommune, hvor borgeren får bopæl eller sædvanligt ophold bliver forpligtet til at yde hjælp og støtte til borgeren efter serviceloven, jf. § 9, stk. 1 og 2, og at denne kommune skal afholde udgifterne hertil. Denne kommune bliver således handlekommune. Dette forhold gør det væsentligt, at den danske kommune sikrer sig, at aftalen med den grønlandske kommune indeholder de nødvendige bestemmelser om bl.a. ændring af indsatsen og ophør af borgerens ophold i tilbuddet, herunder rejse tilbage til Grønland, samt at der sikres et godt match mellem borger og tilbud, og at det er aftalt mellem kommunerne, hvordan det håndteres, hvis matchet ikke er tilfredsstillende eller over tid udvikler sig til ikke at være tilfredsstillende.

Strafferetlig dom i Danmark

En voksen borgers ophold i et tilbud i Danmark kan også afsluttes ved, at borgeren dømmes i en straffesag i Danmark til anbringelse på institution, til indlæggelse på en psykiatrisk afdeling eller til fængselsstraf. Det kan f.eks. være en dom for vold mod personale på tilbuddet. I sådanne tilfælde ophører Grønlandsbekendtgørelsen med at finde anvendelse.

Såfremt borgeren idømmes fængselsstraf, er det kriminalforsorgen, der har ansvaret for at fuldbyrde dommen, mens det er regionen, der er ansvarlig for fuldbyrdelse af en dom til indlæggelse på en psykiatrisk afdeling.

Såfremt borgeren dømmes til ambulant behandling i psykiatrien eller får en foranstaltningsdom uden krav om anbringelse på institution (domstype 4 og 5) vil retten tage stilling til, om den foranstaltning, der er idømt af den grønlandske ret skal ophæves.

Såfremt borgeren dømmes til ambulant behandling i psykiatrien, men med mulighed for at psykiatrien træffer beslutning om indlæggelse, eller idømmes en foranstaltningsdom, hvor kommunen kan træffe afgørelse om anbringelse på institution (domstype 4), ophører Grønlandsbekendtgørelsen med at finde anvendelse fra det, hvor psykiatrien træffer afgørelse om indlæggelse, eller kommunen træffer afgørelse om anbringelse.

Såfremt borgeren efter, at opholdet i tilbuddet i Danmark er påbegyndt, dømmes i en kriminalsag ved en grønlandsk ret påhviler forpligtelsen til fuldbyrdelse de grønlandske myndigheder.

Særligt for børn

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder i § 1, stk. 2 og 3, regulering af, hvornår Grønlandsbekendtgørelsen i særlige situationer ophører med at finde anvendelse for børn, der er anbragt i Danmark af grønlandske myndigheder.

Det fremgår således af bekendtgørelsens § 1, stk. 2, at bekendtgørelsen ophører med at finde anvendelse, hvis forældremyndighedsindehaveren til et barn, der er anbragt af grønlandske myndigheder i et tilbud i Danmark, bopælsregistreres i Danmark. Hvis barnets forældre har fælles forældremyndighed, er det afgørende, hvorvidt den forælder, som barnet havde bopæl hos senest forud for anbringelsen, bopælsregistreres i Danmark. Hvis barnet inden anbringelsen boede sammen med begge sine forældre, som havde fælles forældremyndighed, er det tilstrækkeligt, at den ene forælder bopælsregistreres i Danmark. Disse regler finder anvendelse uanset, at barnet forud for anbringelsen i det andet land, var anbragt på et anbringelsessted. Reglerne er endvidere alene relevante i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaverens flytning sker efter, at anbringelsen af barnet i det andet land er sket. Bekendtgørelsens § 1, stk. 2, finder således eksempelvis ikke anvendelse i det tilfælde, hvor et barn anbringes i Danmark af grønlandske myndigheder efter, at barnets forældremyndighedsindehaver er flyttet til Danmark. I sådanne tilfælde vil Grønlandsbekendtgørelsen finde anvendelse.

At bekendtgørelsen ophører med at finde anvendelse ved forældremyndighedsindehaverens efterfølgende bopælsregistrering i Danmark betyder, at ansvaret for at yde hjælp og støtte og afholde udgifterne hertil overgår til den danske kommune. Det vil være den danske kommune, hvori forældremyndighedsindehaveren får bopæl eller tager sædvanligt ophold, der vil være ansvarlig for at yde hjælp og støtte til barnet, jf. § 9 a, stk. 2, i retssikkerhedsloven. Dette gælder uanset, at barnet ikke bor sammen med forældremyndighedsindehaveren, og uanset at det ikke er denne danske kommune, der har indgået aftalen med den grønlandske kommune.

Med henblik på at sikre kontinuitet for barnet følger det af § 1, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen, at selvom Grønlandsbekendtgørelsen ophører med at finde anvendelse grundet en forældremyndighedsindehavers bopælsregistrering i Danmark, forbliver den grønlandske afgørelse om anbringelse i kraft, indtil den danske kommune har truffet afgørelse om anbringelsen efter serviceloven.

Da en anbringelse af et barn efter grønlandsk lovgivning kun varer til, at barnet fylder 18 år, ophører Grønlandsbekendtgørelsen også med at finde anvendelse på dette tidspunkt, medmindre den grønlandske kommune har truffet afgørelse om visitation til et tilbud for voksne omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen, og har indgået aftale med en dansk kommune herom. Det er derfor væsentligt, at kommunerne i en aftale om anbringelse af et barn i Danmark forholder sig til, hvad der skal ske, når barnet fylder 18 år, herunder hjemrejse til Grønland.

Afsnit 2

Døgnoophold og anbringelser i Grønland efter den sociale lovgivning

Kapitel 8

Definitioner, anvendelsesområde og grundlæggende bestemmelser

Det er efter § 2, stk. 1, i serviceloven en betingelse for at modtage hjælp og støtte efter loven, at borgeren opholder sig fysisk i Danmark. Der kan således ikke træffes afgørelse om hjælp og støtte, mens borgeren opholder sig i udlandet, herunder i Grønland. Det følger endvidere af § 196, stk. 1, i serviceloven, at loven ikke finder anvendelse for Grønland.

Det følger dog af § 196, stk. 2, 1. pkt., i serviceloven, at social- og boligministeren efter aftale med Grønlands Naalakkersuisut er bemyndiget til at fastsætte regler om visitation, betaling og refusion, handleplaner, handle- og betalingskompetence, lovvalg samt besøgsrejser m.v., når personer på foranledning af danske sociale myndigheder får ophold i Grønland. Bemyndigelsen er anvendt til at fastsætte regler-

ne i Grønlandsbekendtgørelsen. Grønlandsbekendtgørelsens regler supplerer således bestemmelserne i serviceloven.

Personer med bopæl i Danmark kan alene visiteres til eller anbringes i tilbud i Grønland efter reglerne i Grønlandsbekendtgørelsen. Der kan herunder kun ske visitation til og anbringelse i tilbud omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen, og der skal være indgået en aftale efter bekendtgørelsens § 7. Såfremt reglerne i Grønlandsbekendtgørelsen ikke er fulgt, skal opholdet eller anbringelsen i tilbuddet i Grønland bringes til ophør. Dog gælder for borgere fra Danmark, hvor opholdet eller anbringelsen i tilbuddet i Grønland er påbegyndt før den 1. juli 2017, hvor bekendtgørelse nr. 647 af 31. maj 2017 trådte i kraft, at opholdet ikke er betinget af, at reglerne om indgåelse af en aftale i § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen er opfyldt.

Personer, som efter at have været bosat i Danmark, flytter til Grønland og får sædvanligt ophold er omfattede af grønlandsk lovgivning på samme måde som alle andre bosat i Grønland. Grønlandsbekendtgørelsen finder således ikke anvendelse for denne gruppe.

Anvendelsesområde og definitioner

I Grønlandsbekendtgørelsen anvendes begrebet afgørelseskommune om den danske kommune, der har truffet afgørelse at tilbyde en borger ophold i et tilbud i Grønland, eller som har truffet afgørelse om at anbringe et barn under 18 år på et tilbud i Grønland. I bekendtgørelsen anvendes endvidere begrebet modtagelseskommune om den grønlandske kommune, som den danske kommune har indgået aftale med om at modtage borgeren i et tilbud i Grønland.

Grønlandsbekendtgørelsens afsnit 2 finder efter § 1, stk. 1, nr. 3 og 4, anvendelse, når en dansk kommunalbestyrelse træffer afgørelse om at tilbyde en borger, der er bopælsregistreret i Danmark, døgnophold i et tilbud i Grønland, og når en dansk kommunalbestyrelse træffer afgørelse om at anbringe et barn under 18 år, der er bopælsregistreret i Danmark, i et tilbud i Grønland.

For voksne kan den danske kommunalbestyrelse efter § 6, stk. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen træffe afgørelse om at tilbyde borgeren ophold i Grønland i følgende typer af tilbud:

- 1) Bokollektiver, beskyttede boenheder og døgntilbud efter Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap.
- 2) Ældreinstitutioner efter landstingsforordning om ældreinstitutioner.

For børn kan den danske kommunalbestyrelse efter § 6, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen træffe afgørelse om at anbringe et barn under 18 år i Grønland i en plejefamilie eller en døgninstitution efter Inatsisartutlov om støtte til børn.

En dansk kommune kan ikke træffe afgørelse om ophold eller anbringelse i andre typer af tilbud end de ovenfor nævnte. Det er væsentligt, at den grønlandske kommune er opmærksom herpå i forbindelse med en henvendelse fra en dansk kommune. Hvis en borger får ophold i eller anbringes i en anden type tilbud end de ovenfor nævnte, skal opholdet eller anbringelsen bringes til ophør. Såfremt en borger under ophold på et af de i § 6, stk. 1 eller 2, nævnte tilbud får behov for ophold på en tilbudstype, der ikke er omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen, vil borgeren skulle rejse tilbage til Danmark for at modtage tilbuddet der.

Kapitel 9

Afgørelse om døgnophold eller anbringelse

Afgørelse om ophold i et tilbud i Grønland eller om anbringelse i Grønland af en borger, der har bopæl i Danmark, træffes af den danske kommune, som efter retssikkerhedslovens §§ 9 og 9 a er ansvarlig for at yde hjælp og støtte til den pågældende borger.

For både børn og voksne er det for det første et krav, at betingelserne i serviceloven for at træffe afgørelse om ophold eller anbringelse på den pågældende tilbudstype eller en efter dansk lovgivning tilsvarende tilbudstype er opfyldte. For det andet er det et krav, at betingelserne i grønlandsk lovgivning for ophold eller anbringelse på den pågældende type af tilbud er opfyldte. Den grønlandske kommune skal være opmærksom på, hvorvidt sidstnævnte krav er opfyldt, når kommunen modtager en henvendelse fra en dansk kommune.

Den danske kommune kan i forbindelse med afgørelsen om ophold eller anbringelse i tilbud i Grønland efter Grønlandsbekendtgørelsens § 6, stk. 4, træffe afgørelse om, hvilke ydelser borgeren skal modtage i tilbuddet. Denne afgørelse træffes efter dansk lovgivning, men der kan ikke træffes afgørelse om, at borgeren skal modtage ydelser, som ikke tilbydes efter grønlandsk lovgivning.

Ved den danske kommunes behandling af en sag om ophold eller anbringelse i et tilbud i Danmark og om ydelser under opholdet finder reglerne i retssikkerhedsloven anvendelse, jf. § 6, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen.

Kapitel 10

Aftale mellem kommunerne og med et tilbud

Det er en betingelse for, at en borger, der har bopæl i Danmark, kan få ophold eller blive anbragt i et tilbud i Grønland, at der er indgået en aftale mellem den danske og grønlandske kommune efter § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen. Denne betingelse er ufravigelig, og opholdet i tilbuddet i Grønland kan således aldrig påbegyndes, uden at aftalen er indgået. Dette gælder uanset, at der f.eks. foreligger akutte forhold. Det er ligeledes uden betydning, at den danske kommune har indgået aftale med f.eks. et tilbud med privat driftsherre om borgerens ophold. Ved kravet om indgåelse af aftale forstås, at der skal være enighed mellem den grønlandske og danske kommune om aftalen, og at aftalen skal være underskrevet af begge kommuner. Såfremt en borger har ophold eller er anbragt i et tilbud i Grønland, uden at der er indgået en aftale efter § 7 i bekendtgørelsen, skal opholdet eller anbringelsen ophøre.

Aftalen mellem kommunerne er det grundlæggende dokument, der danner det juridiske fundament for borgerens ophold i tilbuddet i Grønland. Kommunerne bør derfor prioritere, at der udarbejdes en aftale, som sikrer klarhed og den nødvendige detaljeringsgrad i reguleringen af alle relevante forhold, således at det i videst muligt omfang undgås, at der opstår uenighed under borgerens ophold i Grønland.

Der fremgår af § 7, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen en række krav til indholdet af den aftale, som den danske og grønlandske kommune skal indgå. Aftalen skal således indeholde oplysninger om:

- 1) Tilbuddet hvor borgeren skal have ophold.
- 2) Varigheden af opholdet.
- 3) Vilkår for samarbejdet mellem den danske og den grønlandske kommune.
- 4) Handleplanen, jf. § 8 i Grønlandsbekendtgørelsen, herunder vilkår og procedure for fremtidige ændringer af handleplanen.
- 5) Modtagelseskommunens personrettede tilsyn, jf. § 9 i Grønlandsbekendtgørelsen.
- 6) Redegørelser, jf. § 11 i Grønlandsbekendtgørelsen.
- 7) Betaling, jf. § 16 i Grønlandsbekendtgørelsen, herunder aftale om opgørelsesperiode.

Opregningen i § 7, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen af indholdet af aftalen mellem kommunerne er ikke udtømmende. Aftalen må således gerne og vil ofte med fordel kunne indeholde bestemmelser om andre forhold, som kommunerne finder relevante. Det vil ofte kunne være relevant, at aftalen f.eks. indeholder kontaktoplysninger og bestemmelser om kommunikationsveje, herunder i akutte situationer, ved spørgsmål vedrørende betaling osv. I Grønlandsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, er specifikt fremhævet, at der er mulighed for, at kommunerne kan fastsætte nærmere bestemmelser i aftalen om ophøret af borgerens ophold i Grønland. Denne bestemmelse har til formål at understrege, at det ofte vil være hensigtsmæssigt, at aftalen indeholder nærmere bestemmelser herom. Dette er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 7.

Herudover indeholder Grønlandsbekendtgørelsen enkelte bestemmelser om, at bekendtgørelsens regler kan fraviges i aftalen mellem de to kommuner. Det drejer sig for det første om, at kommunerne efter § 12, stk. 2, 2. pkt., kan aftale en anden fordeling af afgørelseskompetencen vedrørende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Dette beskrives i vejledningens kapitel 5. Det drejer sig for det andet efter § 13, stk. 3, i bekendtgørelsen om mulighed for, at den danske kommune i aftalen kan overlade afgørelseskompetence til den grønlandske kommune, og for det tredje efter § 14, stk. 4, i bekendtgørelsen om, at det i aftalen kan fastsættes, at den grønlandske kommune i andre tilfælde end de, der følger af § 14, stk. 1, i bekendtgørelsen, kan træffe midlertidige afgørelser. Disse muligheder er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 6.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal angive tilbuddet, hvor borgeren skal have ophold, bemærkes, at det ikke er et krav, at borgeren anbringes i et tilbud, som drives af den grønlandske kommune, som indgår aftalen med den danske kommune. Der er således intet til hinder for, at borgeren får ophold i f.eks. et tilbud, som drives af det grønlandske departement. I aftalen skal fremgå oplysninger, som entydigt identificerer tilbuddet, f.eks. ved navn og adresse.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at varigheden af opholdet skal fremgå af aftalen, bemærkes, at dette i visse tilfælde vil kunne angives entydigt, f.eks. hvis der er tale om et midlertidigt ophold i et botilbud. I andre tilfælde, f.eks. hvor der er tale om længerevarende ophold i et botilbud eller en anbringelse af et barn, vil der ikke kunne angives en slutdato. I sådanne tilfælde bør dette beskrives i aftalen, og der bør tages stilling til, hvad der skal ske, når opholdet på et endnu uvist tidspunkt ophører. Den grønlandske kommune skal i den forbindelse være opmærksom på, at ansvaret for at yde hjælp og støtte efter den sociale lovgivning ved ophør af opholdet eller anbringelsen, herunder fordi et barn, der er anbragt, fylder 18 år, overgår til den kommune, der efter grønlandsk lovgivning er handlekommune for borgeren. Der vil således kunne være behov for, at der i aftalen fastsættes bestemmelser om, hvordan den danske kommune skal understøtte, at borgeren kommer tilbage til Danmark, hvorledes det sikres, at borgeren er indforstået hermed, herunder at der opnås den fornødne tryghed, osv. Der henvises i øvrigt til vejledningens kapitel 7 vedrørende ophør af opholdet.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde vilkår for samarbejdet bemærkes, at dette f.eks. kan være bestemmelser om håndtering af ændringer i borgers situation, ændringer i tilbuddet og ændringer i tilbuddets godkendelse. Herudover vil det som udgangspunkt være relevant at fastsætte bestemmelser om opsigelse af aftalen fra begge sider, herunder opsigelsesgrunde, varslingsperiode og sikring af hjemrejse for borgeren til Danmark.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 3, nr. 4, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde handleplanen for borgeren, herunder vilkår og procedurer for fremtidige ændringer af handleplanen bemærkes, at dette krav har til formål at sikre, at den grønlandske kommune har den fornødne viden om borgeren, og at der herunder kan iværksættes den rette indsats til borgeren.

Indholdet af handleplanen er nærmere reguleret i bekendtgørelsens § 8. Der er i denne bestemmelse kun fastsat få krav til indholdet af handleplanen. Den danske kommune vil derfor med fordel kunne tage udgangspunkt i det arbejde og de erfaringer med handleplaner, som kommunen ellers har. Det vil endvidere være en fordel, at borgeren i relevant omfang under hensyn til alder og modenhed inddrages i udarbejdelsen af handleplanen.

Det fremgår af § 8, stk. 2, i bekendtgørelsen, at det skal fremgå af handleplanen, hvilke ydelser borgeren skal modtage i tilbuddet. Det vil f.eks. kunne være angivelse af, at borgeren har behov for hjælpemidler. I § 8, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen er de generelle linjer i processen for udarbejdelsen af handleplanen fastlagt. Det fremgår således, at den danske kommune skal fremsende et udkast til handleplan til den grønlandske kommune. Initiativpligten ligger således hos den danske kommune. Den grønlandske kommune skal bl.a. ud fra kendskabet til det tilbud, hvor borgeren skal have ophold, færdiggøre handleplanen i samarbejde med den danske kommune. Den endelige handleplan skal godkendes af den danske kommune.

Såfremt den grønlandske kommune ikke er enig i den endelige version af handleplanen, vil den grønlandske kommune kunne afvise at indgå aftale efter § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen. Indgåelse af aftalen og dermed påbegyndelse af borgerens ophold i tilbuddet er således betinget af enighed om handleplanen, jf. § 7, stk. 3, 1. pkt., i Grønlandsbekendtgørelsen. Der er dog mulighed for, at der kan indgås en midlertidig aftale om borgerens ophold, uanset at der ikke er opnået enighed om handleplanen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Den grønlandske kommune bør ikke indgå en midlertidig aftale, inden der er enighed om handleplanen, hvis kommunen er i tvivl om, hvilket tilbud og hvilke indsatser der er nødvendige at iværksætte for at dække borgerens behov.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen om at aftalen skal indeholde bestemmelser om den grønlandske kommunes personrettede tilsyn bemærkes, at det personrettede tilsyn er reguleret i bekendtgørelsens § 9. Denne bestemmelse er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 5. Bestemmelserne i bekendtgørelsens § 9 kan ikke fraviges i aftalen mellem kommunerne, men der kan være behov for nærmere oplysninger eller supplerende bestemmelser. Det kan f.eks. være oplysninger om, at den grønlandske kommune grundet tilbuddets placering har delegeret tilsynskompetencen til en anden kommune, eller bestemmelser om hvor ofte tilsynet skal finde sted, og hvordan den grønlandske kommune orienteres om resultaterne af det personrettede tilsyn.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 6, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde oplysninger om redegørelser bemærkes, at den grønlandske kommunes forpligtelse til at fremsende redegørelser til den danske kommune er reguleret i bekendtgørelsens § 11. Denne er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 5. I aftalen kan bestemmelserne i bekendtgørelsens § 11 suppleres f.eks. med bestemmelser om oplysninger, der skal være indeholdt i redegørelsen, udover de der fremgår af § 11, stk. 3, i bekendtgørelsen, fastsættelse af dato for afleveringen af den årlige redegørelse, oplysninger om hvem redegørelsen skal sendes til, og hvordan de datasikkerhedsretlige krav opfyldes ved fremsendelsen. Kommunerne har efter § 11, stk. 4, mulighed for at aftale, at der skal afgives en redegørelse oftere, end hvad der følger af § 11, stk. 1 og 2.

Vedrørende kravet i § 7, stk. 2, nr. 7, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde aftale om betaling, herunder om opgørelsesperioden, bemærkes, at betalingen for borgerens ophold er nærmere reguleret i bekendtgørelsens § 16. Denne er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 4. Reglerne i bekendtgørelsens § 16 kan ikke fraviges i aftalen, men der kan fastsættes supplerende bestemmelser. Det vil endvidere være hensigtsmæssigt, at aftalen indeholder oplysninger om, hvortil betaling skal ske, og hvad der skal ske ved betalingsmisligholdelse.

Efter § 7, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen er det den grønlandske kommune, der indgår aftale med det konkrete tilbud, hvor borgeren skal have ophold. Det er således i udgangspunktet den grønlandske kommune, der har dialogen med tilbuddet, om end det vedrørende praktiske forhold såsom borgerens ankomst fra Danmark i visse tilfælde vil kunne være hensigtsmæssigt, at den danske kommune er i direkte dialog med tilbuddet.

Kapitel 11

Finansiering

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder i §§ 16-18 bestemmelser om finansieringen af opholdet i tilbud i Grønland for borgere, der visiteres af danske myndigheder.

Det følger af § 16, stk. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen, at det er den grønlandske kommune, der umiddelbart over for tilbuddet afholder udgifterne til borgerens ophold i tilbuddet og eventuelle øvrige indsatser til borgeren.

Mens det følger af § 16, stk. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen, at den grønlandske kommune umiddelbart afholder udgifterne, fremgår det af § 16, stk. 2, at det er den danske kommune, der endeligt afholder udgifterne til borgerens ophold i tilbuddet og eventuelle øvrige indsatser.

For at den grønlandske kommune kan opkræve udgifterne hos den danske kommune, er det efter § 16, stk. 2, 1. pkt., i bekendtgørelsen et krav, at opholdet og indsatserne er i overensstemmelse med den aftale, som kommunerne har indgået, og med handleplanen. Såfremt indsatsen ikke er det, kan den danske kommune afvise at betale udgifterne til indsatsen.

Det følger dog af § 16, stk. 4, i bekendtgørelsen, at den danske kommune er forpligtet til at betale for en ændret indsats, som den grønlandske kommune har truffet afgørelse om efter § 13, stk. 3, i bekendtgørelsen. Efter § 13, stk. 3, kan de to kommuner aftale, at den grønlandske kommune på vegne af den danske kommune kan træffe afgørelse vedrørende borgerens ophold i tilbuddet. Der henvises for yderligere herom til vejledningens kapitel 6. Hvis den danske kommune således har delegeret afgørelseskompetence til den grønlandske kommune, er den danske kommune forpligtet til at betale for indsatsen.

Af § 16, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen følger endvidere, at den danske kommune er forpligtet til at betale for en ændret indsats, som den grønlandske kommune har truffet midlertidig afgørelse om efter bekendtgørelsens § 14. Det følger af § 14, stk. 1, at den grønlandske kommune kan træffe midlertidig afgørelse om ændring af indsatsen til borgeren, hvis der foreligger en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Efter § 14, stk. 4, kan de to kommuner aftale, at den grønlandske kommune også i andre tilfælde kan træffe midlertidige afgørelser. Der henvises for yderligere herom til vejledningens kapitel 6. Hvis kravene for at træffe en midlertidig afgørelse efter § 14, stk. 1, eller efter de to kommuners aftale er opfyldt, vil den danske kommune således være forpligtet til at betale for indsatsen.

Det følger af § 16, stk. 2, 2. pkt., i bekendtgørelsen, at det er den grønlandske kommune, der opgør og opkræver udgifterne hos den danske kommune. Denne opgørelse skal efter § 16, stk. 3, ske efter grønlandsk lovgivning.

For så vidt angår den grønlandske kommunes administrationsudgifter, følger det af § 18 i Grønlandsbekendtgørelsen, at disse ikke kan opkræves hos den danske kommune, men dækkes af den grønlandske kommune. Udgifter til administration er bl.a. kommunens udgifter til sagsbehandling og udgifter i forbindelse med det personrettede tilsyn.

Den danske kommune har efter § 17 i Grønlandsbekendtgørelsen mulighed for at få refusion fra staten for udgifterne til indsatsen til en borger, der har ophold i et tilbud i Grønland. Bestemmelserne i serviceloven og regler udstedt i medfør heraf om statsrefusion finder således anvendelse på samme måde, som hvis borgeren havde haft ophold i et tilbud i Danmark. Det er dog en betingelse af den danske kommune følger reglerne i bekendtgørelse om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Boligministeriets ressortområder.

Kapitel 12

Under døgnopholdet eller anbringelsen

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder en række bestemmelser, der regulerer forhold og vilkår under borgerens ophold i tilbuddet i Grønland. En del af disse kan fraviges eller suppleres i aftalen mellem de to kommuner, som beskrives nærmere i vejledningens kapitel 3.

Tilsyn

Det fremgår af § 9 i Grønlandsbekendtgørelsen, at den grønlandske kommune fører det personrettede tilsyn med borgeren fra det tidspunkt, hvor borgeren tager ophold i tilbuddet. Tilsynet føres efter de almindelige regler i grønlandsk lovgivning.

Det udførte personrettede tilsyn skal efter § 11, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen beskrives i den årlige eller halvårslige redegørelse fra den grønlandske til den danske kommune og vil også ofte kunne danne udgangspunkt for redegørelsen som helhed.

Det personrettede tilsyn kan danne grundlag for, at den grønlandske kommune skal foretage en underretning af den danske kommune efter § 10 i Grønlandsbekendtgørelsen, og som beskrevet umiddelbart nedenfor. Endvidere kan tilsynet give den grønlandske kommune oplysninger, som nødvendiggør, at den grønlandske kommune træffer en midlertidig afgørelse efter § 14 i Grønlandsbekendtgørelsen som beskrevet i vejledningens kapitel 6.

For så vidt angår det driftsorienterede tilsyn er det de almindelige regler i grønlandsk lovgivning, der finder anvendelse.

Underretning

Efter § 10 i Grønlandsbekendtgørelsen er den grønlandske kommune forpligtet til at underrette den danske kommune, hvis den grønlandske kommune i forbindelse med det personrettede tilsyn eller på anden måde bliver opmærksom på, at den iværksatte indsats ikke opfylder sit formål, eller der i øvrigt er grundlag for at formode, at indsatsen ikke imødekommer borgerens behov.

Det er ikke i bekendtgørelsen reguleret, hvordan underretning skal gives, men dette vil med fordel kunne reguleres i den aftale, der indgås mellem kommunerne efter § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen. Det vil kunne overvejes at skelne mellem akutte underretninger og øvrige underretninger i aftalens regulering af, hvordan underretningen skal gives.

På baggrund af underretningen kan den danske kommune vurdere, hvorvidt der er behov for en ændring i indsatsen for borgeren. Ændringer i indsatsen for borgeren i tilbuddet i Grønland skal ske efter reglerne i § 13 i Grønlandsbekendtgørelsen, som beskrives i vejledningens kapitel 6.

Såfremt den danske kommune ikke reagerer på en underretning, vil den grønlandske kommune kunne træffe en midlertidig afgørelse efter § 14 i bekendtgørelsen, hvis der foreligger en risiko for borgerens

sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Der henvises i denne forbindelse til vejledningens kapitel 6.

Redegørelse

For at sikre at den danske kommune er velinformeret om borgerens situation og har mulighed for at tage stilling til behovet for ændringer i indsatsen for borgeren, følger det af § 11, stk. 1 og 2, i Grønlandsbekendtgørelsen, at den grønlandske kommune én gang årligt for voksne og én gang halvårligt for børn skal afgive en redegørelse til den danske kommune.

Det følger af § 11, stk. 4, at de to kommuner i aftalen efter § 7 kan beslutte, at den grønlandske kommune skal afgive en redegørelse oftere, end hvad der følger af § 11, stk. 1 og 2. Det vil i visse situationer f.eks. kunne være hensigtsmæssigt, at den danske kommune modtager en redegørelse oftere i den første tid efter, at borgeren har fået ophold i tilbuddet i Grønland mhp. at kunne vurdere, om der er tale om den rette indsats, og om borgeren trives i tilbuddet, herunder henset til flytningen fra Danmark til Grønland.

Af bekendtgørelsens § 11, stk. 3, fremgår, at redegørelsen skal indeholde oplysninger om borgerens forhold, herunder ændringer heri, indsatsen og ydelserne, som borgeren modtager, samt den grønlandske kommunes personrettede tilsyn.

Der er ikke i bekendtgørelsen fastsat nærmere form- eller indholdsmæssige krav til redegørelsen. Dette vil ofte være hensigtsmæssigt at fastsætte i aftalen mellem kommunerne, herunder mhp. at forventningsstemme. Aftalen vil også kunne indeholde f.eks. oplysninger om, hvem den grønlandske kommune skal sende redegørelsen til, og hvordan de persondataretlige krav opfyldes ved selve fremsendelsen.

Magtanvendelse

Spørgsmålet om brug af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten er reguleret i Grønlandsbekendtgørelsens § 12. Det følger af § 12, stk. 1, at det er grønlandsk lovgivning vedrørende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der finder anvendelse under borgerens ophold i tilbuddet i Grønland.

I de tilfælde, hvor kommunen er tillagt kompetence i grønlandsk lovgivning til at træffe afgørelse om magtanvendelse m.v., er det den grønlandske kommune, der har indgået aftale med den danske kommune, som er tillagt afgørelseskompetencen. Dette kan den danske og grønlandske kommune dog fravige i deres aftale efter bekendtgørelsens § 7. Kommunerne vil således kunne aftale, at alle eller visse afgørelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten træffes af den danske kommune. Afgørelsen vil dog fortsat skulle træffes efter grønlandsk ret.

Såfremt den grønlandske kommune har truffet afgørelse om magtanvendelse eller andre indgreb i borgerens selvbestemmelsesret, følger det af bekendtgørelsens § 12, stk. 2, 2. pkt., at den grønlandske kommune snarest muligt skal orientere den danske kommune om afgørelsen. Dette skal bl.a. give den danske kommune mulighed for at vurdere, om der er behov for ændringer i indsatsen for borgeren mhp. at reducere anvendelsen af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Besøgsrejser

Besøgsrejser er reguleret i § 19 i Grønlandsbekendtgørelsen. Det følger heraf, at det er den danske kommune, der træffer afgørelse om besøgsrejser og samværsrejser og om rejseudgifter for borgeren under borgerens ophold i tilbuddet i Grønland. Afgørelsen træffes efter dansk lovgivning, og det er den danske kommune, der afholder den fulde udgift til rejserne. Der er ikke i dansk lovgivning fastsat særlige

bestemmelser om besøgsrejser m.v. for borgere, der har ophold i tilbud i Grønland efter Grønlandsbekendtgørelsen.

Det vil ofte være hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om besøgs- og samværsrejser behandles nærmere i kommunernes aftale efter bekendtgørelsens § 7, men der er ikke mulighed for at fravige bekendtgørelsens regler herom.

Kapitel 13

Ændringer i indsatsen

Der kan under en borgers ophold i et tilbud i Grønland opstå behov for ændringer i indsatsen. Det gælder ikke mindst, hvis der er tale om længerevarende ophold. Behovet for ændringer kan opstå, fordi borgerens behov ændrer sig, f.eks. som følge af et ændret funktionsniveau, men kan også være en følge af at borgerens behov afdækkes under opholdet i tilbuddet, eller at der opnås større viden om, hvordan borgerens behov bedst imødekommes.

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder derfor bestemmelser, der regulerer processen for ændring af indsatsen for borgeren.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 13, stk. 1, 1. pkt., at den danske kommune efter aftale med den grønlandske kommune kan træffe afgørelse om ændringer i indsatsen for borgeren, herunder ændringer i de ydelser som borgeren modtager i tilbuddet. I lighed med den oprindelige afgørelse om ophold i tilbuddet, træffes afgørelsen efter dansk lovgivning, idet der dog ikke kan træffes afgørelse om ydelser, som ikke tilbydes i Grønland, jf. § 13, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen.

Hvis ændringerne ikke er i overensstemmelse med den handleplan for borgeren, der er udarbejdet, jf. bekendtgørelsens § 8, må ændringerne ikke iværksættes, før der foreligger en ny revideret handleplan, som kommunerne er enige om. Hvis der foreligger særlige omstændigheder, kan ændringerne dog iværksættes, uanset at den nye handleplan ikke er færdiggjort, eller der ikke er opnået enighed mellem kommunerne om handleplanen. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor borgerens behov er af mere akut karakter, f.eks. at borgeren har behov for et hjælpemiddel. Som klart udgangspunkt vil der skulle foreligge en ny handleplan, inden større ændringer såsom skift af tilbud vil kunne iværksættes. Hvis ændringen i indsatsen er iværksat, inden den nye handleplan foreligger, skal handleplanen færdiggøres snarest muligt herefter.

Efter Grønlandsbekendtgørelsens § 13, stk. 3, har den danske og grønlandske kommune mulighed for i deres aftale efter § 7 at fravige udgangspunktet i § 13, stk. 1, om, at det er den danske kommune, der efter aftale med den grønlandske kommune træffer afgørelse om ændringer i indsatsen for borgeren. De to kommuner kan således aftale, at den grønlandske kommune generelt eller i visse afgrænsede situationer træffer afgørelse om ændringer i indsatsen på vegne af den danske kommune. Muligheden vil f.eks. kunne afgrænses til alene at vedrøre mindre nærmere definerede ændringer i indsatsen, f.eks. ændring inden for et bestemt interval i det bevilgede antal timer socialpædagogisk støtte, som borgeren modtager. Den grønlandske kommune vil skulle træffe afgørelsen efter grønlandsk lovgivning, og det vil derfor også være grønlandske regler om bl.a. partshøring og klageadgang, der vil finde anvendelse.

Midlertidige afgørelser

Der kan opstå situationer, hvor det er nødvendigt at træffe en hurtig afgørelse, og hvor det derfor af hensyn til borgeren ikke er muligt at gennemføre den proces, der fremgår af § 13 i Grønlandsbekendtgørelsen. I sådanne tilfælde giver bekendtgørelsens § 14 den grønlandske kommune mulighed for at træffe en midlertidig afgørelse om ændring af indsatsen for borgeren. Muligheden for at træffe en midlertidig afgørelse kan også blive relevant, hvis den grønlandske kommune ikke kan komme i kontakt med eller få

den danske kommune til at reagere over en længere periode, og det, der ellers ikke er et akut behov for ændring af indsatsen, udvikler sig til ikke at kunne fortsætte uden ændring.

Der kan alene træffes en midlertidig afgørelse, hvis der foreligger en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Det er den grønlandske kommune, der vurderer, hvorvidt dette krav er opfyldt. Kravet kan f.eks. være opfyldt, hvor en borgers funktionsniveau forværres, således at der behov for bevilling af et hjælpemiddel f.eks. en kørestol, eller at borgerens behov ikke længere kan opfyldes ved ophold på det pågældende tilbud, og der derfor skal træffes afgørelse om visitation til et andet tilbud. Muligheden vil f.eks. også kunne være relevant i situationer, hvor borgeren udvikler en udadreagerende eller selvskadende adfærd, som det pågældende tilbud ikke kan imødegå, hvor det kort efter borgerens ankomst til tilbuddet konstateres, herunder eventuelt i dialogen med borgeren, at der er tale om et dårligt match mellem borger og tilbud, eller i tilfælde, hvor tilbuddet lukker.

Det er ikke et krav for, at den grønlandske kommune kan træffe en midlertidig afgørelse, at den grønlandske kommune har søgt at tage kontakt til den danske kommune, herunder mhp. at den danske kommune træffer afgørelse. Det vil dog ofte være hensigtsmæssigt, herunder af hensyn til kommunernes samarbejde, at den grønlandske kommune holder den danske kommune tæt orienteret.

Den midlertidige afgørelse træffes efter grønlandsk lovgivning. Det vil derfor også være grønlandske regler om bl.a. partshøring, klageadgang og samtykke fra borgeren, der vil finde anvendelse.

Den grønlandske kommune er forpligtet til at give den danske kommune meddelelse om den midlertidige afgørelse uden unødigt ophold, jf. § 14, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen. Dette skal give den danske kommune mulighed for at vurdere afgørelsen og borgerens situation, mhp. at der træffes en afgørelse efter den normale procedure i bekendtgørelsens § 13.

En midlertidig afgørelse forbliver i kraft indtil det tidspunkt, hvor den danske kommune efter aftale med den grønlandske kommune har truffet afgørelse efter § 13 i Grønlandsbekendtgørelse om ændring af indsatsen, eller indtil den tidspunkt hvor borgerens ophold i tilbuddet ophører.

Muligheden for at træffe en midlertidig afgørelse må ikke anvendes som en omgåelse af den almindelige afgørelsesproces i bekendtgørelsens § 13. Såfremt kommunerne ønsker, at den grønlandske kommune selvstændigt kan træffe afgørelse om borgeren på vegne af den danske kommune, skal kommunerne i stedet regulere dette i deres aftale efter bekendtgørelsen § 13, stk. 3.

Muligheden for at træffe midlertidige afgørelser er ganske begrænset af kravet om, at der skal foreligge en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed, eller det er af afgørende betydning af hensyn til borgerens øjeblikkelige behov for støtte. Der er derfor efter § 14, stk. 4, i bekendtgørelsen mulighed for, at kommunerne i deres aftale kan beslutte, at den grønlandske kommune i videre omfang kan træffe midlertidige afgørelser.

Det bemærkes, at det fremgår af § 16, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen, at den danske kommune er forpligtet til at betale for udgifterne til ændringen i indsatsen, som følger af en midlertidig afgørelse truffet af den grønlandske kommune. Dette gælder også, hvis den midlertidige afgørelse er truffet på baggrund af en aftale mellem kommunerne om en videregående mulighed for at træffe midlertidige afgørelser. Det er uden betydning for betalingsforpligtelsen, at den danske kommune er uenig i afgørelsen. Den danske kommune er forpligtet til at betale, så længe den midlertidige afgørelse er gældende, dvs. indtil der er truffet en ny afgørelse efter processen i bekendtgørelsens § 13, eller borgerens ophold i tilbuddet ophører.

Kapitel 14

Ophør af døgnopholdet eller anbringelsen

Afslutningen på borgerens ophold i tilbuddet er primært reguleret i § 15 i Grønlandsbekendtgørelsen. Efter denne bestemmelse kan den danske kommune efter dansk lovgivning træffe afgørelse om, at borgerens ophold i tilbuddet skal ophøre. Dette kan f.eks. være, fordi borgerens familiesituation har ændret sig, eller at borgeren ikke trives i tilbuddet. Bestemmelserne om sagsbehandling og klageadgang i dansk lovgivning finder anvendelse. Det vil ofte være hensigtsmæssigt, at den danske kommune fastsætter en periode, inden opholdet skal ophøre med henblik på, at borgeren kan få en tryk afslutning på opholdet.

Når den danske kommune har truffet afgørelse om, at borgerens ophold skal ophøre, skal der gives besked til den grønlandske kommune uden ugrundet ophold. Borgerens ophold i tilbuddet kan ikke ophøre, før den grønlandske kommune har fået besked. Det vil dog i praksis oftest være hensigtsmæssigt, at de to kommuner har været i dialog om ophøret af borgerens ophold, inden den danske kommune træffer afgørelse, herunder om hvordan der skabes en tryk afslutning for borgeren. Dette skyldes bl.a., at det som hovedregel er den grønlandske kommune, der har den løbende dialog med tilbuddet. Som klart udgangspunkt bør borgeren afhængigt af dennes alder og modenhed involveres i beslutningen om ophør af opholdet og tilrettelæggelse heraf. Den danske kommune kan aftale med den grønlandske kommune, at sidstnævnte varetager dialogen med borgeren.

Efter § 15, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen kan de to kommuner i aftalen efter § 7 fastsætte nærmere bestemmelser om ophøret af borgerens ophold i tilbuddet, herunder om varslingsfrister. Det kan dog ikke aftales at fravige de bestemmelser om varslings og opsættende virkning, som gælder efter dansk lovgivning. Det vil være hensigtsmæssigt at regulere ophør af opholdet ganske detaljeret i aftalen, da dette kan give anledning til uenigheder mellem kommunerne. Der kan f.eks. være behov for regulering af de nærmere praktiske forhold omkring ophøret, herunder hvordan borgeren ledsages til Danmark, håndtering af en situation hvor borgeren ikke ønsker at rejse tilbage til Danmark, flytning af borgerens eventuelt bohave m.v. Der kan også være behov for regulering af den situation, hvor tidspunktet for ophør af opholdet er tidligere end den opsigelsesfrist, der følger af den grønlandske kommunes aftale med tilbuddet, herunder om betaling i en sådan periode.

En voksens ophold i et tilbud i Grønland kan også afsluttes ved, at borgeren forlader tilbuddet og tager ophold i Grønland, uden at den danske kommune har truffet afgørelse herom. I sådanne situationer ophører Grønlandsbekendtgørelsen med at finde anvendelse. Dette betyder, at den grønlandske kommune, som efter de generelle regler i grønlandsk lovgivning er ansvarlig for at yde hjælp og støtte til borgeren, bliver ansvarlig for dette, og at denne kommune også skal afholde udgifterne hertil. Dette forhold gør det væsentligt, at den grønlandske kommune sikrer sig, at aftalen med den danske kommune indeholder de nødvendige bestemmelser om bl.a. ændring af indsatsen og ophør af borgerens ophold i tilbuddet, herunder rejse tilbage til Danmark, samt at der sikres et godt match mellem borger og tilbud, og at det er aftalt mellem kommunerne, hvordan det håndteres, hvis matchet ikke er tilfredsstillende eller over tid udvikler sig til ikke at være tilfredsstillende.

Særligt for børn

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder i § 1, stk. 2, regulering af, hvornår Grønlandsbekendtgørelsen i særlige situationer ophører med at finde anvendelse for børn, der er anbragt i Grønland af en dansk kommune.

Det fremgår således af bekendtgørelsens § 1, stk. 2, at bekendtgørelsen ophører med at finde anvendelse, hvis forældremyndighedsindehaveren til et barn, der er anbragt af en dansk kommune i et tilbud i Grønland, bopælsregistreres i Grønland. Hvis barnets forældre har fælles forældremyndighed, er det afgørende, hvorvidt den forælder, som barnet havde bopæl hos senest forud for anbringelsen, bopælsregistreres i

Grønland. Hvis barnet inden anbringelsen boede sammen med begge sine forældre, som havde fælles forældremyndighed, er det tilstrækkeligt, at den ene forælder bopælsregistreres i Grønland.

At bekendtgørelsen ophører med at finde anvendelse ved forældrens bopælsregistrering i Grønland betyder, at ansvaret for at yde hjælp og støtte og afholde udgifterne hertil overgår til den grønlandske kommune.

Da en anbringelse af et barn efter serviceloven kun varer til, at barnet fylder 18 år, ophører Grønlandsbekendtgørelsen også med at finde anvendelse på dette tidspunkt, medmindre den danske kommune har truffet afgørelse om visitation til et tilbud for voksne omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen, herunder som led i ungestøtte, og har indgået aftale med en grønlandsk kommune herom. Det er derfor væsentligt, at kommunerne i en aftale om anbringelse af et barn i Grønland forholder sig til, hvad der skal ske, når barnet fylder 18 år, herunder hjemrejse til Danmark.

Afsnit 3

Anbringelser i Danmark på baggrund af en kriminalretlig dom afsagt af en grønlandsk ret

Kapitel 15

Definitioner, anvendelsesområde og grundlæggende bestemmelser

En grønlandsk ret kan efter kapitel 33 i kriminallov for Grønland bl.a. idømme en person en særlig foranstaltning i form af anbringelse på en institution i Grønland eller i Danmark. Anbringelsen og behandlingen gennemføres efter § 240, stk. 2, i kriminallov for Grønland af det grønlandske socialvæsen.

I Grønlandsbekendtgørelsen anvendes begrebet domfældt om en person, der er idømt en særlig foranstaltning efter kapitel 33 i kriminallov for Grønland, og hvor anbringelse og behandling efter § 240, stk. 2, i kriminallov for Grønland gennemføres af det grønlandske socialvæsen.

Anbringelse i tilbud i Danmark for domfældte adskiller sig grundlæggende fra ophold i tilbud i Danmark for personer, der får tilbud herom efter den grønlandske sociale lovgivning. Grønlandsbekendtgørelsen som helhed finder derfor ikke anvendelse for domfældte, og anbringelsen af den domfældte på en institution i Danmark, som fastsat i den kriminalretlige dom fra den grønlandske ret sker ikke efter reglerne i Grønlandsbekendtgørelsen. Væsentligt at bemærke er, at anbringelsen i tilbuddet for domfældte ikke bygger på en aftale mellem en grønlandsk og en dansk kommune, og at anbringelsen i tilbuddet ikke er omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen. Dette betyder også, at Grønlandsbekendtgørelsen ikke indeholder regler om bl.a. magtanvendelse under anbringelsen, personrettet tilsyn med selve anbringelsen, kriminalpræventivt tilsyn og besøgsrejser.

Den domfældte vil få ophold på et tilbud efter § 108 i serviceloven. Den domfældte kan dog have behov for andre ydelser efter den socialretlige lovgivning end opholdet på tilbuddet, dvs. § 108-tilbuddet, f.eks. hjælpemidler eller socialpædagogisk støtte. Sådanne ydelser er omfattede af afsnit 3 i Grønlandsbekendtgørelsen, og reglerne i dette afsnit skal derfor følges, når der ydes hjælp og støtte til den domfældte.

Afsnit 3 i Grønlandsbekendtgørelsen finder ikke anvendelse, hvis personen er dømt til anbringelse på institution efter § 68 i straffeloven af en dansk domstol.

I afsnit 3 i Grønlandsbekendtgørelsen anvendes begrebet hjemkommune om den grønlandske kommune, som efter grønlandsk lovgivning er forpligtet til at yde hjælp og støtte til den domfældte. Begrebet modtagelseskommune anvendes om den danske kommune, hvor det tilbud er beliggende, som den domfældte anbringes i.

Modtagepligt

Der er ikke fastsat særskilte regler for pligten til at modtage grønlandske domfældte i tilbud i Danmark.

For domfældte, der skal anbringes i et tilbud efter § 108 i serviceloven, følger det af § 108, stk. 6, i serviceloven, at social- og boligministeren er bemyndiget til at fastsætte regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer med bopæl i Grønland i tilbud efter § 108. Denne bemyndigelse er anvendt til at fastsætte regler i bekendtgørelse nr. 1298 af 3. september 2020 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde (rammeaftalebekendtgørelsen). Det fremgår af § 9, stk. 2, i rammeaftalebekendtgørelsen, at det påhviler regionerne eller en eller flere kommuner at etablere tilbud efter § 108 i serviceloven til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har bopæl i Grønland, og hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud i Grønland. Det fremgår videre, at Region Sjælland fastlægger behovet for og forventet forbrug af pladser fordelt på målgrupper efter forhandling med Departementet for Børn, Unge og Familier i Grønland og koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

Kapitel 16

Orienteringspligt

En domfældts anbringelse i et tilbud i Danmark bygger ikke på en aftale med en dansk kommune, og der foreligger således ikke en aftale efter § 7 i Grønlandsbekendtgørelsen.

Med henblik på at sikre den danske kommune fremgår det derfor af § 21 i Grønlandsbekendtgørelsen, at den grønlandske socialstyrelse skal orientere modtagelseskommunen, når en domfældt anbringes i et tilbud beliggende i modtagelseskommunen. Det fremgår videre, at orienteringen skal ske så tidligt så muligt forud for den domfældtes anbringelse i tilbuddet. Det betyder, at så snart styrelsen har viden om, i hvilket tilbud den domfældte skal anbringes, er styrelsen forpligtet til at kontakte modtagelseskommunen.

Bekendtgørelsen stiller ikke formkrav til orienteringen, men den grønlandske socialstyrelse skal være opmærksom på overholdelsen af de persondataretlige krav i forbindelse med orienteringen.

Det er kun Kofoedsminde, der er beliggende i Lolland Kommune, der kan modtage domfældte, der er dømt til anbringelse i sikret afdeling (domstype 1). Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at den grønlandske socialstyrelse aftaler en fast fremgangsmåde for opfyldelse af orienteringspligten med Lolland Kommune.

Kapitel 17

Aftale om ydelser efter den sociale lovgivning

Anbringelse i et tilbud i Danmark for domfældte er ikke betinget af, at der er indgået en aftale mellem de grønlandske sociale myndigheder og en dansk kommune.

Hvis den domfældte har behov for ydelser ud over opholdet i tilbuddet efter § 108 i serviceloven, f.eks. hjælpemidler eller socialpædagogisk støtte, er det dog et krav efter § 22 i Grønlandsbekendtgørelsen, at der indgås en aftale herom. Denne aftale skal indgås mellem den grønlandske hjemkommune og den danske modtagelseskommune, dvs. den kommune, hvor tilbuddet er beliggende. Den domfældte kan ikke modtage ydelser efter serviceloven ud over opholdet efter § 108 i serviceloven, før der er indgået en aftale herom.

Hvis den domfældte har behov for ydelser efter den sociale lovgivning ud over døgnopholdet i det tilbud efter § 108 i serviceloven, som den domfældte anbringes i, skal den grønlandske kommune indgå en

aftale herom med den danske kommune. Den domfældte kan ikke modtage ydelser, før der er indgået en aftale herom.

Aftalen mellem kommunerne om ydelser er det grundlæggende dokument, der danner det juridiske fundament for, at ydelserne leveres til borgeren. Kommunerne bør derfor prioritere, at der udarbejdes en aftale, som sikrer klarhed og den nødvendige detaljeringsgrad i reguleringen af alle relevante forhold, således at det i videst muligt omfang undgås, at der opstår uenighed herom.

Afgørelse om ydelser ud over opholdet i tilbuddet træffes af den grønlandske kommune. Der kan dog ikke træffes afgørelse om ydelser, som ikke tilbydes efter dansk lovgivning.

§ 22, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen indeholder en række krav til indholdet af aftalen om ydelser. Aftalen skal således indeholde oplysninger om:

- 1) Ydelser omfattet af aftalen.
- 2) Vilkår for samarbejdet mellem hjemkommunen og modtagelseskommunen.
- 3) Betaling, herunder aftale om opgørelsesperiode.

Opregningen i § 22, stk. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen af indholdet af aftalen mellem kommunerne er ikke udtømmende. Aftalen må således gerne og vil ofte med fordel kunne indeholde bestemmelser om andre forhold, som kommunerne finder relevante. Det vil ofte kunne være relevant, at aftalen f.eks. indeholder kontaktoplysninger og bestemmelser om kommunikationsveje, herunder i akutte situationer, ved spørgsmål vedrørende betaling osv.

Herudover indeholder Grønlandsbekendtgørelsen enkelte bestemmelser om, at bekendtgørelsens regler kan fraviges i aftalen mellem de to kommuner. Det drejer sig for det første om, at, at kommunerne efter § 26, stk. 3, i bekendtgørelsen har mulighed for at aftale, at den grønlandske kommune overlader afgørelseskompetence til den danske kommune, og for det andet efter § 27, stk. 4, i bekendtgørelsen om, at det i aftalen kan fastsættes, at den danske kommune i andre tilfælde end de, der følger af § 27, stk. 1, i bekendtgørelsen, kan træffe midlertidige afgørelser. Disse muligheder er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 20.

Vedrørende kravet i § 22, stk. 3, nr. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde vilkår for samarbejdet bemærkes, at dette f.eks. kan være bestemmelser om håndtering af ændringer i borgerens situation. Herudover vil det som udgangspunkt være relevant at fastsætte bestemmelser om opsigelse af aftalen fra begge sider, herunder opsigelsesgrunde og varslingsperiode, samt om løsning af tvister.

Vedrørende kravet i § 22, stk. 3, nr. 3, i Grønlandsbekendtgørelsen om, at aftalen skal indeholde aftale om betaling, herunder om opgørelsesperioden, bemærkes, at betalingen for ydelser er nærmere reguleret i bekendtgørelsens kapitel 9. Disse er nærmere beskrevet i vejledningens kapitel 18. Reglerne i bekendtgørelsens kapitel 9 kan ikke fraviges i aftalen, men der kan fastsættes supplerende bestemmelser. Det vil endvidere være hensigtsmæssigt, at aftalen indeholder oplysninger om, hvortil betaling skal ske, og hvad der skal ske ved betalingsmisligholdelse.

Afhængigt af ydelsens art vil det ofte være hensigtsmæssigt, at den danske modtagelseskommune indgår aftale med det tilbud, hvor den domfældte er anbragt om, at tilbuddet leverer ydelsen. For så vidt angår visse typer af ydelser, f.eks. hjælpemidler, kan det dog også være hensigtsmæssigt, at den danske kommune selv leverer ydelsen. Kommunen kan også indgå aftale med en anden kommunal, regional eller privat leverandør.

Kapitel 18

Finansiering

Den domfældtes ophold i tilbuddet efter § 108 i serviceloven er ikke omfattet af Grønlandsbekendtgørelsen, herunder heller ikke af bestemmelserne i Grønlandsbekendtgørelsen om finansiering. Tilbuddet opkræver som udgangspunkt betaling for den domfældtes ophold direkte hos de grønlandske sociale myndigheder.

Finansieringen af ydelser til den domfældte ud over opholdet i tilbuddet er derimod reguleret i Grønlandsbekendtgørelsens §§ 28 og 29.

Det følger af § 28, stk. 1, i Grønlandsbekendtgørelsen, at det er den danske kommune, der umiddelbart afholder udgifterne til ydelserne. Videre følger det dog af § 28, stk. 2, at det er den grønlandske kommune, der endeligt afholder udgifterne til ydelserne til den domfældte.

For at den danske kommune kan opkræve udgifterne hos den grønlandske kommune, er det efter § 28, stk. 2, 1. pkt., i bekendtgørelsen et krav, at ydelserne er i overensstemmelse med den aftale, som kommunerne har indgået. Såfremt ydelserne ikke er det, kan den grønlandske kommune afvise at betale udgifterne til indsatsen.

Det følger dog af § 28, stk. 4, i bekendtgørelsen, at den grønlandske kommune er forpligtet til at betale for en ændret indsats, som den danske kommune har truffet afgørelse om efter § 26, stk. 3, i bekendtgørelsen. Efter § 26, stk. 3, kan de to kommuner aftale, at den danske kommune på vegne af den grønlandske kommune kan træffe afgørelse vedrørende ydelser til borgeren. Der henvises for yderligere herom til vejledningens kapitel 20. Hvis den grønlandske kommune således har delegeret afgørelseskompetence til den danske kommune, er den grønlandske kommune forpligtet til at betale for ydelserne.

Af § 16, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen følger endvidere, at den grønlandske kommune er forpligtet til at betale for en ændret indsats, som den danske kommune har truffet midlertidig afgørelse om efter bekendtgørelsens § 27. Det følger af § 27, stk. 1, at den danske kommune kan træffe midlertidig afgørelse om ændring af indsatsen til den domfældte, hvis der foreligger en risiko for den domfældtes sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til den domfældtes øjeblikkelige behov for støtte. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor den iværksatte indsats ikke opfylder den domfældtes behov, hvorfor borgeren bliver selvskadende eller oplever en mærkbar nedgang i sin trivsel. Efter § 27, stk. 4, kan de to kommuner aftale, at den danske kommune også i andre tilfælde kan træffe midlertidige afgørelser. Der henvises for yderligere herom til vejledningens kapitel 20. Hvis kravene for at træffe en midlertidig afgørelse efter § 27, stk. 1, eller efter de to kommuners aftale er opfyldt, vil den grønlandske kommune således være forpligtet til at betale for ydelserne.

Det følger af § 28, stk. 2, 2. pkt., i Grønlandsbekendtgørelsen, at det er den danske kommune, der opgør og opkræver udgifterne hos den grønlandske kommune. Denne opgørelse skal efter § 28, stk. 3, ske efter reglerne i serviceloven og finansieringsbekendtgørelsen. Det bemærkes, at det er prisen, som den danske kommune har aftalt med leverandøren, og ikke den vejledende takst, som den danske kommune kan opkræve. Der henvises i øvrigt til vejledning om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven.

For så vidt angår den danske kommunes administrationsudgifter, følger det af § 29 i Grønlandsbekendtgørelsen, at disse ikke kan opkræves hos den grønlandske kommune, men dækkes af den danske kommune. Udgifter til administration er bl.a. kommunens udgifter til sagsbehandling og udgifter i forbindelse med det personrettede tilsyn.

Kapitel 19

Under anbringelsen

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder en række bestemmelser, der regulerer forhold og vilkår under den domfældtes ophold i tilbuddet i Danmark.

Tilsyn

Det fremgår af § 23 i Grønlandsbekendtgørelsen, at den danske kommune fører det personrettede tilsyn med en domfældt, som modtager ydelser, der er omfattet af en aftale indgået mellem kommunerne efter bekendtgørelsens § 22. Det følger videre, at den danske kommune fører det personrettede tilsyn fra det tidspunkt, hvor den domfældte begynder at modtage ydelser. Tilsynet føres efter de almindelige regler i dansk lovgivning, dvs. efter § 148 i serviceloven, dog således at der ses bort fra kravet i § 148 om, at den danske kommune skal have truffet afgørelse om tilbuddet til den domfældte.

Den danske kommunes personrettede tilsyn omfatter alene ydelser omfattet af en aftale efter § 22 i Grønlandsbekendtgørelsen. Heraf følger, at den danske kommune ikke fører personrettet tilsyn, hvis den domfældte ikke modtager ydelser ud over opholdet på tilbuddet efter § 108 i serviceloven.

Det fremgår af § 148 i serviceloven bl.a., at kommunen løbende skal følge den enkelte sag for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål og herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Bestemmelsen i § 148, stk. 4, i serviceloven om forpligtelsen til at orientere socialtilsynet, der fører driftsorienteret tilsyn med det pågældende tilbud, hvis kommunen bliver opmærksom på bekymrende forhold i tilbuddet, finder også anvendelse, når der er tale om, at kommunen fører personrettet tilsyn med en domfældt. Der henvises i øvrigt vedrørende det personrettede tilsyn til vejledning om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven.

Det personrettede tilsyn kan danne grundlag for, at den danske kommune skal foretage en underretning af den grønlandske kommune efter § 24 i Grønlandsbekendtgørelsen, og som beskrevet umiddelbart nedenfor. Endvidere kan tilsynet give den danske kommune oplysninger, som nødvendiggør, at den danske kommune træffer en midlertidig afgørelse efter § 27 i Grønlandsbekendtgørelsen som beskrevet i vejledningens kapitel 20.

For så vidt angår det driftsorienterede tilsyn er det de almindelige regler i dansk lovgivning, der finder anvendelse.

Underretning

Efter § 24 i Grønlandsbekendtgørelsen er den danske kommune forpligtet til at underrette den grønlandske kommune, hvis den danske kommune i forbindelse med det personrettede tilsyn eller på anden måde bliver opmærksom på, at de iværksatte ydelser ikke opfylder sit formål, eller der i øvrigt er grundlag for at formode, at ydelserne ikke imødekommer den domfældtes behov.

Det er ikke i bekendtgørelsen reguleret, hvordan underretning skal gives, men dette vil med fordel kunne reguleres i den aftale, der indgås mellem kommunerne efter § 22 i Grønlandsbekendtgørelsen. Det vil kunne overvejes at skelne mellem akutte underretninger og øvrige underretninger i aftalens regulering af, hvordan underretningen skal gives.

På baggrund af underretningen kan den grønlandske kommune vurdere, hvorvidt der er behov for en ændring i de ydelser, som den domfældte modtager. Ændringer i ydelserne skal ske efter reglerne i § 26 i Grønlandsbekendtgørelsen, som beskrives i vejledningens kapitel 20.

Såfremt den grønlandske kommune ikke reagerer på en underretning, vil den danske kommune kunne træffe en midlertidig afgørelse efter § 27 i bekendtgørelsen, hvis der foreligger en risiko for den dom-

fældtes sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til den domfældtes øjeblikkelige behov for støtte. Der henvises i denne forbindelse til vejledningens kapitel 20.

Den danske kommune er ikke forpligtet til at underrette den grønlandske kommune, hvis den danske kommune i forbindelse med det personrettede tilsyn eller på anden måde bliver opmærksom på, at det tilbud, hvor borgeren har ophold, ikke opfylder formålet med anbringelsen efter den grønlandske kriminalretlige dom, eller der i øvrigt er grundlag for at formode, at opholdet i tilbuddet ikke imødekommer den domfældtes behov. At den danske kommune underretter den grønlandske kommune i sådanne situationer vil dog ofte være hensigtsmæssigt, herunder for at undgå at den domfældte begår ny kriminalitet og ved en dansk strafferetlig dom idømmes anbringelse på en institution.

Kapitel 20

Ændringer i ydelserne

Der kan under en domfældtes anbringelse i et tilbud i Danmark opstå behov for ændringer i de ydelser, som den domfældte modtager ud over opholdet i tilbuddet, eller der kan opstå behov for, at den domfældte i det hele taget modtager ydelser ud over opholdet på § 108-tilbuddet. Behovet for ændringer kan opstå, fordi den domfældtes behov ændrer sig, f.eks. som følge af et ændret funktionsniveau, men kan også være en følge af at den domfældtes behov afdækkes under opholdet i tilbuddet, eller at der opnås større viden om, hvordan den domfældtes behov bedst imødekommes.

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder derfor bestemmelser, der regulerer processen for ændring af de ydelser, som den domfældte modtager.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 26, stk. 1, at den grønlandske kommune efter aftale med den danske kommune kan træffe afgørelse om ændringer i de ydelser, som den domfældte modtager i tilbuddet. I lighed med den oprindelige afgørelse om ydelser, træffes afgørelsen efter grønlandsk lovgivning, idet der dog ikke kan træffes afgørelse om ydelser, som ikke tilbydes i Danmark, jf. § 26, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen.

Efter Grønlandsbekendtgørelsens § 26, stk. 3, har den danske og grønlandske kommune mulighed for i deres aftale efter § 22 at fravige udgangspunktet i § 26, stk. 1, om, at det er den grønlandske kommune, der efter aftale med den danske kommune træffer afgørelse om ændringer i de ydelser, som den domfældte modtager. De to kommuner kan således aftale, at den danske kommune generelt eller i visse afgrænsede situationer træffer afgørelse om ændringer i ydelserne på vegne af den grønlandske kommune. Muligheden vil f.eks. kunne afgrænses til alene at vedrøre mindre nærmere definerede ændringer i indsatsen, f.eks. ændring inden for et bestemt interval i det bevilgede antal timer socialpædagogisk støtte, som den domfældte modtager. Den danske kommune vil skulle træffe afgørelsen efter dansk lovgivning, og det vil derfor også være danske regler om bl.a. partshøring og klageadgang, der vil finde anvendelse.

Midlertidige afgørelser

Der kan opstå situationer, hvor det er nødvendigt at træffe en hurtig afgørelse, og hvor det derfor af hensyn til borgeren ikke er muligt at gennemføre den proces, der fremgår af § 26 i Grønlandsbekendtgørelsen. I sådanne tilfælde giver bekendtgørelsens § 27 den danske kommune mulighed for at træffe en midlertidig afgørelse om ændring af de ydelser, som den domfældte modtager. Muligheden for at træffe en midlertidig afgørelse kan også blive relevant, hvis den danske kommune ikke kan komme i kontakt med eller få den grønlandske kommune til at reagere over en længere periode, og det, der ellers ikke er et akut behov for ændring af ydelserne, udvikler sig til ikke at kunne fortsætte uden ændring.

Der kan alene træffes en midlertidig afgørelse, hvis der foreligger en risiko for borgerens sikkerhed eller sundhed, eller hvis det er af afgørende betydning af hensyn til den domfældtes øjeblikkelige behov for støtte. Det er den danske kommune, der vurderer, hvorvidt dette krav er opfyldt. Kravet kan f.eks. være opfyldt, hvor den domfældtes funktionsniveau forværres, således at der behov for bevilling af et hjælpemiddel f.eks. en kørestol.

Det er ikke et krav for, at den danske kommune kan træffe en midlertidig afgørelse, at den danske kommune har søgt at tage kontakt til den grønlandske kommune, herunder mhp. at den grønlandske kommune træffer afgørelse. Det vil dog ofte være hensigtsmæssigt, herunder af hensyn til kommunernes samarbejde, at den danske kommune holder den grønlandske kommune tæt orienteret.

Den midlertidige afgørelse træffes efter dansk lovgivning. Det vil derfor også være danske regler om bl.a. partshøring, klageadgang og samtykke fra den domfældte, der vil finde anvendelse.

Den danske kommune er forpligtet til at give den grønlandske kommune meddelelse om den midlertidige afgørelse uden unødigt ophold, jf. § 27, stk. 2, i Grønlandsbekendtgørelsen. Dette skal give den grønlandske kommune mulighed for at vurdere afgørelsen og den domfældtes situation, mhp. at der træffes en afgørelse efter den normale procedure i bekendtgørelsens § 26.

En midlertidig afgørelse forbliver i kraft indtil det tidspunkt, hvor den grønlandske kommune efter aftale med den danske kommune har truffet afgørelse efter § 26 i Grønlandsbekendtgørelse om ændring af ydelserne, eller indtil den tidspunkt hvor den domfældtes anbringelse efter den grønlandske kriminalretlige dom ophører.

Muligheden for at træffe en midlertidig afgørelse må ikke anvendes som en omgåelse af den almindelige afgørelsesproces i bekendtgørelsens § 26. Såfremt kommunerne ønsker, at den danske kommune selvstændigt kan træffe afgørelse om ydelser til den domfældte på vegne af den grønlandske kommune, skal kommunerne i stedet regulere dette i deres aftale efter bekendtgørelsen § 26, stk. 3.

Muligheden for at træffe midlertidige afgørelser er ganske begrænset af kravet om, at der skal foreligge en risiko for den domfældtes sikkerhed eller sundhed, eller det er af afgørende betydning af hensyn til den domfældtes øjeblikkelige behov for støtte. Der er derfor efter § 26, stk. 4, i bekendtgørelsen mulighed for, at kommunerne i deres aftale kan beslutte, at den danske kommune i videre omfang kan træffe midlertidige afgørelser.

Det bemærkes, at det fremgår af § 28, stk. 5, i Grønlandsbekendtgørelsen, at den grønlandske kommune er forpligtet til at betale for udgifterne til ændringen i ydelser, som følger af en midlertidig afgørelse truffet af den danske kommune. Dette gælder også, hvis den midlertidige afgørelse er truffet på baggrund af en aftale mellem kommunerne om en videregående mulighed for at træffe midlertidige afgørelser. Det er uden betydning for betalingsforpligtelsen, at den grønlandske kommune er uenig i afgørelsen. Den grønlandske kommune er forpligtet til at betale, så længe den midlertidige afgørelse er gældende, dvs. indtil der er truffet en ny afgørelse efter processen i bekendtgørelsens § 26, eller den domfældtes anbringelse ophører.

Afsnit 4

Afgørelse af uenigheder

Grønlandsbekendtgørelsen indeholder i § 30 bestemmelse om, at hvis den grønlandske og danske kommune bliver uenige om deres forpligtelser efter Grønlandsbekendtgørelsen, kan Ankestyrelsen træffe afgørelse i sagen.

Ankestyrelsens afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, men kan indbringes for domstolene i Danmark.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet, den 7. september 2023

MALENE VESTERGAARD

/ Anita Hørby